

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ČINNOST JEDNOTEK SBORU DOBROVOLNÝCH
HASIČŮ OBCÍ VE VYBRANÉM ÚZEMÍ OKRESU
PRACHATICE**

Autor práce: Michaela Voldřichová

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2022

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Michaela Voldřichová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Prezenční
Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí ve vybraném území okresu Prachatice

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: The Activity of Volunteer Fire Department in the Selected Area of Prachatice District

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): duben 2021

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce bude zjistit, jak je realizovaná odborná příprava a zásahová činnost u jednotek sboru dobrovolných hasičů obce ve vybraném území okresu Prachatice.

Vedlejším cílem bude zpracování charakteristiky jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí a vybraného území okresu Prachatice.

Student: Michaela Voldřichová	30.4.2021 datum	<i>Michaela Voldřichová</i> podpis
Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.	11.5.2021 datum	<i>Š. Kavan</i> podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	17.5.2021 datum	<i>R. Svatoš</i> podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	21.5.21 datum	<i>R. Ferebauerová</i> podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	24.5.2021 datum	<i>J. Dušek</i> podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PhDr. Štěpánu Kavanovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Dále bych ráda poděkovala mé rodině, která mi byla oporou po celou dobu mého studia.

ABSTRAKT

VOLDŘICHOVÁ, M. *Činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí ve vybraném území okresu Prachatice: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2022. 89 s. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: jednotky požární ochrany, druhy jednotek, akceschopnost, odborná příprava, zásahová činnost

Cílem bakalářské práce je zjistit, jak je realizovaná odborná příprava a zásahová činnost u jednotek sboru dobrovolných hasičů obce ve vybraném území okresu Prachatice. Cíl bakalářské práce je naplněn pomocí řízeného strukturovaného rozhovoru, který zjišťuje, jak jsou jednotky sboru dobrovolných hasičů připravovány a jak probíhá zásahová činnost.

Teoretická část zmiňuje důležité pojmy jednotek požární ochrany, hovoří o základním zakotvení v legislativě, o systému, druzích a kategoriích jednotek požární ochrany. Dále se zmiňuje o mimořádných událostech, se kterými se jednotky požární ochrany musí potýkat na vybraném území a popisuje odbornou přípravu a zásahovou činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů.

ABSTRACT

VOLDŘICHOVÁ, M. *The Activity of Volunteer Fire Department in the Selected Area of Prachatice District: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2022. 89 p. Supervisor: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Key words: fire protection units, types of units, operability, training, emergency response

The aim of the bachelor thesis is to find out how the training and intervention activities of the volunteer fire brigade units in the selected area of the Prachatice district are executed. The aim of the bachelor thesis is fulfilled by means of a structured interview, which finds out how the the volunteer fire brigade units are prepared and how the intervention activities are carried out.

The theoretical part mentions important concepts of fire protection units, talks about the basic anchorage in legislation, about the system, types and categories of fire protection units. It also mentions the emergencies that fire protection units have to deal with in the selected area and describes the specialized training and emergency response of volunteer fire brigade units.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Hasičský záchranný sbor České republiky a integrovaný záchranný systém	12
3 Jednotky požární ochrany	16
3.1 Druhy jednotek požární ochrany	17
3.1.1 Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce.....	17
3.1.2 Jednotka hasičského záchranného sboru podniku.....	18
3.1.3 Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku	19
3.1.4 Vojenská hasičská jednotka	20
3.2 Kategorie jednotek požární ochrany.....	21
3.3 Plošné pokrytí jednotek požární ochrany na území České republiky.....	23
3.4 Organizační a operační řízení.....	25
3.4.1 Organizační řízení	25
3.4.2 Operační řízení	26
4 Odborná příprava a odborná způsobilost u jednotek sboru dobrovolných jednotek obce	33
4.1 Základní odborná příprava	33
4.2 Pravidelná odborná příprava	34
4.3 Odborná způsobilost.....	36
4.3.1 Odborná příprava k získání odborné způsobilosti.....	39
4.3.2 Odborná příprava k prodloužení způsobilosti	40
4.4 Specializační kurzy.....	41
5 PRAKTICKÁ ČÁST.....	43
6 Diskuze.....	67
Závěr	72
Seznam použitých zdrojů	74
Seznam zkratk	80

Seznam tabulek a grafů	81
Přílohy	82

Úvod

Jednotky požární ochrany byly v České republice původně zřízeny za účelem hašení požárů, postupem času se jejich činnost značně rozšířila a zaměřila se i na jiná odvětví, kdy zasahují u dopravních nehod, při haváriích s nebezpečnými látkami, provádějí práci ve výškách nebo na vodních hladinách. Vykonávají záchranné a likvidační práce při přírodních katastrofách nebo jiných mimořádných událostech, jejich úkolem je ochrana života, zdraví a majetku obyvatelstva nebo životního prostředí. Jednotky požární ochrany zajišťují vnitřní bezpečnost státu a jsou součástí integrovaného záchranného systému.

Činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí je velice náročná a někdy i málo oceněná práce. Důležitým aspektem jejich činnosti je koordinace a přímé vymezení pravomocí, které napomáhají zamezení většího vzniku škod, ať už na životech, zdraví, majetku nebo životním prostředí. Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí se musí při své činnosti spoléhat na své znalosti, které získají odbornou přípravou, tedy školením a různými formami praxe, která by se měla uskutečňovat v každé jednotce. Dále by se měly spoléhat na zkušenosti, které nabyly během svého působení v jednotce. Všechny tyto poznatky a zkušenosti by měli být hasiči schopni využít při své činnosti na místě zásahu.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je popsán integrovaný záchranný systém a hasičský záchranný sbor. Je popsán systém, kategorie a druhy jednotek požární ochrany, jejich zřízení a úkoly. Práce se dále zabývá odbornou přípravou jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí a popisuje vybrané území v okrese Prachatice.

Praktická část je vytvořena z rozhovorů, kde vymezený seznam otázek pro velitele jednotek sboru dobrovolných hasičů vycházel z informací z teoretické části, které by měli velitelé znát a provádět při své činnosti.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zjištění, jak je realizovaná odborná příprava a zásahová činnost u jednotek sboru dobrovolných hasičů obce ve vybraném území okresu Prachatice. Vedlejším cílem této práce bude zpracování charakteristiky jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí a vybraného území okresu Prachatice.

Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí, jsou součástí bezpečnostního systému ČR. Zapojují se do záchranných a likvidačních prací. Práce se zaměří na specifika zásahové činnosti v oblasti Šumavy ve vybraném území okresu Prachatice. Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí se zde musí potýkat s mimořádnými událostmi na tomto území, jako je silný vítr, sněhové kalamity, povodně, dopravní nehody, požáry a další.

V bakalářské práci budou použity metody popisné, rešerše, komparace a metoda výzkumu ve formě řízeného strukturovaného rozhovoru s veliteli jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí.

Rešerše je různé hledání, pátrání a ověřování údajů a faktů dostupných literárních pramenů.¹ V práci byly využity údaje ze zákonů, odborné literatury nebo z pokynů generálního ředitele HZS ČR. Komparace neboli přirovnání, srovnávání spočívá ve vzájemném přiřazování jevů k sobě a posuzování o jejich podobnostech.² V bakalářské práci sloužila tato metoda k porovnání výsledků z řízeného strukturovaného rozhovoru s teoretickou částí, zda je realizovaná odborná příprava. Dále byla pro bakalářskou práci vybrána metoda řízeného strukturovaného rozhovoru, která patří do kvalitativního výzkumu.³ V bakalářské práci je použita v praktické části a slouží ke zjištění, jak je realizovaná odborná způsobilost a zásahová činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů obce na vybraném území.

Teoretická část se bude zabývat obecným vymezením pojmu jednotek požární ochrany, jejich systémem, druhy, kategoriemi a jejich odbornou způsobilostí a přípravou včetně legislativního zakončení. Dále se charakterizuje pojem mimořádné

---

¹ABC.cz: *Slovník cizích slov* [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné na WWW:<<https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/reserse>>.

²NEŠPOR, R., Z. *Komparace*. Sociologická encyklopedie, sociologický ústav AV ČR 2017 [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné na WWW:<<https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Komparace>>.

³HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008.s. 50.

události a informace o tom, s jakými mimořádnými událostmi se jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí na vybraném území nejvíce setkávají.

2 Hasičský záchranný sbor České republiky a integrovaný záchranný systém

V současné době patří požáry, živelní pohromy nebo technické a technologické havárie k významným rizikům. V rámci udržování bezpečnosti v České republice tento úkol náleží Hasičskému záchrannému sboru ČR (dále jen HZS ČR) a jednotkám požární ochrany hasičského záchranného sboru (dále jen jednotkám PO HZS). HZS a jednotky PO jsou plnohodnotnými bezpečnostními sbory, které jsou připraveny k realizaci záchranných a likvidačních prací v oblasti integrovaného záchranného systému (dále jen IZS), ochrany obyvatelstva, požární ochrany i krizového řízení.

HZS ČR a jednotky PO tvoří bezpečnostní složku státu určenou k ochraně obyvatelstva a k požární ochraně. „V rámci IZS plní HZS jako základní složka rozhodující roli především v oblasti legislativy, přípravy na řešení mimořádných událostí i koordinace záchranných a likvidačních prací.“ Základním úkolem složky HZS, která byla ustanovena zákonem jako organizační složka státu,⁴ je poskytnout pomoc při požárech a mimořádných událostech, které způsobily přírodní jevy, kolapsy nebo nehody. Zajistit technickou pomoc při záchraně osob a zvířat ze situací ohrožujících život. Je tedy zřejmé, že hašení požárů tvoří jen část úkolů HZS.⁵ Mimořádnou událost lze charakterizovat jako škodlivé působení sil a jevů, které vyvolá člověk vlastní činností, přírodní vliv, anebo havárie, ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.⁶ Působnost HZS je definována v zákoně č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, a především v zákoně č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR.⁷

---

⁴LUKÁŠ, L. *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. 1. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2011. s. 68. Edice SPBI Spektrum, 76.

⁵BENEKE, N. *Das Feuerwehr- Lehrbuch, Grundlagen-Technik-Einsatz*. 7. Auflage. Verlage W. Kohlhammer, 2021. s.13.

⁶ŘÍHA, M. *živelní pohromy*. 2.vyd. Praha: Armex Publishing, 2011. s. 7. Skripta pro střední a vyšší odborné školy.

⁷LUKÁŠ, Luděk. *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. 1. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2011. s. 68. Edice SPBI Spektrum, 76.

HZS tvoří generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen GŘ HZS), 14 hasičských záchranných sborů krajů, Záchranný útvar HZS ČR, Střední odborné školy požární ochrany a Vyšší odborné školy požární ochrany.⁸

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

GŘ HZS zabezpečuje řízení v oblasti IZS, krizového řízení, požární ochraně a ochraně obyvatelstva. Tyto úkoly provádí jménem MV, neboť je jeho součástí. GŘ HZS zakládá a řídí vzdělávací, technická a účelová zařízení, jejichž působnost je celorepubliková a využívají je jednotlivé HZS krajů. Generální ředitel HZS zodpovídá za činnost GŘHZS a řídí ji. „*Generální ředitelství je nadřízeným správním orgánem ve věcech, ve kterých rozhoduje hasičský záchranný sbor kraje, záchranný útvar nebo škola.*“⁹ Generální ředitel provádí zejména úkoly, jako je schvalování koncepce činnosti HZS a kontrolování vykonání úkolů. Dále předkládá ministerstvu financí návrh rozpočtu HZS, zřizuje a provozuje operační informační středisko GŘ HZS, kontroluje akceschopnost a připravenost jednotek HZS krajů, vykonává úkoly v oblasti koordinace příprav na nevojenské krizové situace a úkoly civilního nouzového plánování, civilní ochrany, ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému.

Hasičský záchranný sbor kraje

HZS kraje je podle zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, organizační složkou státu.¹⁰ Ve sboru vykonávají příslušníci službu na základě služebního poměru.¹¹ Hlavním úkolem HZS kraje je ochrana života, zdraví obyvatel a majetku před požáry a poskytovat pomoc při MU. Mají i další náplně činnosti, zároveň plní úkoly v krizové připravenosti a ochrany obyvatel, realizují státní dozor a jsou součástí základních složek IZS. HZS kraje dále zřizuje jednotky požární ochrany, jiné organizační složky HZS ČR nebo zřizuje operační a informační střediska.¹²

Integrovaný záchranný systém

---

⁸KOLEKTIV AUTORŮ. *Modul – G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. s. 26.

⁹RICHTER, R. *Slovník pojmů krizového řízení*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018.s. 25.

¹⁰LUKÁŠ, L. *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. 1. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2011. s. 69. Edice SPBI Spektrum, 76.

¹¹KOLEKTIV AUTORŮ. *Modul – G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. s. 26.

¹²ZPĚVÁK, A. *Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 22. Komentáře Wolters Kluwer.

V České republice se vyskytuje řada mimořádných událostí, které jsou antropogenního nebo smíšeného původu. Vznikem MU dochází k velkým ztrátám na životech a majetku, k poškození zdraví osob a k poškození životního prostředí. K řešení těchto událostí jsou určeny složky IZS, které se podílí na preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích pracích při řešení MU.¹³

Pod pojmem integrovaný záchranný systém si můžeme představit koordinovaný postup složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Složky IZS se použijí, pokud je potřeba při přípravě na MU nebo provádění záchranných a likvidačních prací využít více složek IZS.¹⁴

Jestliže dojde k rozsáhlým katastrofám nebo haváriím, může být využita mezinárodní součinnost, neboť IZS má humanitární a mezinárodní charakter. IZS vychází ze zkušeností nezbytné dlouhodobé spolupráce mezi policií, zdravotnickou záchrannou službou a hasičským záchranným sborem při záchraně životů nebo majetku občanů. V IZS je kladen důraz na samostatnost všech složek, dbá se na odbornou znalost problematiky činnosti, jako je požární ochrana, ochrana životního prostředí nebo zdravotnická první činnost, která nemůže být narušena zásahy do organizace a řízení.¹⁵

Složky integrovaného záchranného systému

Podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému jsou základními složkami IZS Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany zařazené v plošném pokrytí území kraje, Policie ČR a Zdravotnická záchranná služba ČR. Tyto složky mají celoplošnou působnost na území celého státu, obsluhují telefonní linku tísňového volání a jsou schopny rychle permanentně zasahovat.¹⁶ Do systému IZS jsou zařazeny i další složky, jako je armáda, městská policie, vězeňská služba, červený kříž, horská služba, církev, neziskové organizace, sdružení občanů, které je možné použít k záchranným a likvidačním pracím.

Operační a informační střediska

---

¹³ZEMAN, M. a MIKA, Otakar J. *Integrovaný záchranný systém*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická, 2007. s. 5.

¹⁴ČESKO. Zákon č. 239 ze dne 28.6.2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73. [online]. s. 3461.[cit.2022-01-31]. Dostupné na WWW:<<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

¹⁵ŠILHÁNEK, B. a DVOŘÁK, J. *Stručná historie ochrany obyvatelstva v našich podmínkách*. 1.vyd. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003. s. 159.

¹⁶HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M., a SKALSKÁ K. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: Modul I*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. s. 13.

Základními složkami pro koordinaci složek IZS jsou podle zákona č. 239/2000 Sb. operační a informační střediska (dále jen označení OPIS) hasičského záchranného sboru kraje (KOPIS) a generálního ředitelství hasičského záchranného sboru.¹⁷ Úkolem KOPIS je zajišťování nepřetržité pohotovosti příjmu ohlášení vzniku mimořádné události. KOPIS je také kontaktním místem pro příjem žádosti o poskytnutí pomoci v nouzi, tato činnost je zajišťována státem na jednotných telefonních číslech 150 (Hasičský záchranný sbor ČR), 158 (Policie ČR), 155 (Zdravotnická záchranná služba) a 112 (mezinárodní tísňová linka).¹⁸

Operační a informační střediska (dále jen OPIS HZS) informují základní složky o nebezpečí vzniku MU. Pokud je nezbytné provádění záchranných a likvidačních prací, OPIS informují o nebezpečí určené osoby v havarijním plánu kraje, kterými jsou dotčené správní úřady s krajskou působností nebo s působností ve správním obvodu obcí s rozšířenou působností, osoby z určených obcí a právnické a fyzické osoby.

OPIS přijímají a vyhodnocují informace o MU. Zprostředkovávají organizaci plnění úkolů ukládané velitelem zásahu, vyrozumívají základní a ostatní složky IZS, státní orgány a orgány územních samosprávných celků podle dokumentace IZS. OPIS HZS jsou také oprávněna povolávat a nasazovat síly a prostředky HZS, jednotek PO a dalších složek podle poplachového plánu IZS nebo podle požadavků velitele zásahu a dále vyžadovat a organizovat osobní a věcnou pomoc podle požadavků velitele zásahu. Při nebezpečí z prodlení jsou OPIS oprávněna provést varování obyvatelstva na ohroženém území.¹⁹

---

¹⁷ZEMAN, M., a MIKA, O., J. *Integrovaný záchranný systém*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická, 2007. s.11-14.

¹⁸VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21.století*. Univerzita Karlova v Praze. Praha 2014. s. 17.

¹⁹ČESKO. Zákon č. 239 ze dne 28.6.2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73. [online]. s. 3462-63.[cit.2022-02-11]. Dostupné na WWW:<<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

3 Jednotky požární ochrany

V České republice vykonávají požární ochranu jednotky, které jsou určeny zákonem č.133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Jednotky požární ochrany můžeme charakterizovat jako organizovaný systém, který má své hierarchické členění a zaměřenou činnost. Jednotku požární ochrany tvoří hasiči, již jsou členové nebo příslušníci požární ochrany, požární mobilní technika a věcné prostředky požární ochrany, jako je výbava automobilu, agregáty, hadice, proudnice a další nástroje potřebné k výkonu činnosti.²⁰

Hlavním úkolem jednotek požární ochrany je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry. Také plní úkoly při mimořádných událostech, zaměřují se na odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizika vzniklého mimořádnou událostí. Dále poskytují pomoc při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, především pro účinnou ochranu života a zdraví občanů.²¹

Jednotky požární ochrany nemají za povinnost likvidovat mimořádné události, ale pouze omezit, již vzniklá rizika. Jejich cílem není provádět veškerá opatření, která vedou k likvidaci MU, ale pouze opatření nutná k bezprostřednímu odstranění hrozby.²² Mimo tyto úkoly se jednotky požární ochrany účastní při varování obyvatel, evakuaci a dekontaminaci postižených osob, majetku nebo se podílí na humanitární pomoci a zajišťují podmínky pro nouzové přežití.²³

Jednotky požární ochrany jsou zřizovány státem, obcemi, podnikající fyzickou nebo právnickou osobou.²⁴ Ústředním orgánem státní správy pro ochranu obyvatelstva, požární ochranu, krizové řízení a integrovaný záchranný systém je ministerstvo vnitra. Úkoly, které ministerstvo vydává v oblasti spolupráce resortů při zabezpečování úkolů

---

²⁰Jednotky požární ochrany. Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. © 2021 [cit.2021-10-05]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po.aspx>>.

²¹KAVAN, Š., *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015, s. 29.

²²HANUŠKA, Z., *Organizace jednotek požární ochrany*. 2.aktualiz. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. s. 1.

²³ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s.5500 [online]. [cit. 2021-10-07]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

²⁴HANUŠKA, Z., *Organizace jednotek požární ochrany*. 2.aktualiz. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. s. 1.

civilního nouzového plánování, vykonává generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.²⁵

3.1 Druhy jednotek požární ochrany

V České republice, lze rozeznávat několik druhů jednotek požární ochrany. Patří mezi ně:

- jednotka HZS kraje, která se skládá z příslušníků hasičského záchranného sboru kraje určených pro výkon služby, je zřizována státem a příslušníci vykonávají toto povolání ve služebním poměru,
- jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen jednotka SDH obce), která se skládá z fyzických osob a toto povolání členové zpravidla nevykonávají jako své zaměstnání,
- jednotka hasičského záchranného sboru podniku (dále jen jednotka HZS podniku), která se skládá ze zaměstnanců podnikající fyzické osoby nebo právnické osoby, tuto činnost vykonávají členové jako své zaměstnání,
- jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku (dále jen jednotka SDH podniku), která je složena ze zaměstnanců podnikající fyzické osoby nebo právnické osoby, členové zpravidla nevykonávají funkci jako své zaměstnání.²⁶

3.1.1 Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce

Jednotku SDH obce zřizuje obec. Velitele jednotky SDH obce jmenuje starosta jmenovacím dekretem (viz příloha č. I) nebo ho může odvolat z velitelské funkce. To vše se děje po prohlášení HZS kraje k jeho způsobilosti vykonávat velitelskou funkci.²⁷ Službu v jednotce SDH obce vykonávají členové, kteří byli obcí určeni a provozují službu dobrovolně.²⁸ Při hašení požárů a provádění záchranných a likvidačních prací při živelních pohromách a jiných MU se na činnost v jednotkách SDH obce nahlíží, jako na

---

²⁵Požární ochrana a krizové řízení. Epravo.cz [online].epravo.cz- *Sbírka zákonů, judikatura, právo*, 31.1.2001 [cit.2021-10-10]. Dostupné na WWW:<<https://www.epravo.cz/top/clanky/pozarni-ochrana-a-krizove-rizeni-838.html>>.

²⁶ŠENOVSKÝ, M., HANUŠKA, Z. *Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém*. 3. přeprac. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. s. 21.

²⁷ČESKO. Zákon č. 133 České národní rady ze dne 17.12.1985 o požární ochraně. In *Sbírka zákonů České republiky*.1985, částka 34, aktualizované znění 01.01.2022-30.6.2023. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů České republiky* [online]. © 2010-2022 [cit.2021-10-20]. § 68. Dostupné na WWW:<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#cast5>>.

²⁸ KAVAN, Š., *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015, s.31.

výkon občanské povinnosti. Nařízené cvičení nebo nařízená odborná příprava je činnost v jednotkách SDH obce prováděna jako jiný úkon v obecném zájmu.²⁹

Jednotka SDH obce je součástí složek IZS, která působí při MU, nevojenských krizových situacích nebo za válečného stavu a plní úkoly ochrany obyvatelstva (zajištění evakuace a varování obyvatelstva, dekontaminace zasažených obyvatel, oděvů a věcných prostředků) a úkoly civilní ochrany (označení oblasti s výskytem nebezpečných látek, zabezpečení ukrytí osob v improvizovaných úkrytech).³⁰

Obec v samostatné působnosti je povinna založit jednotku SDH obce, podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Podle tohoto zákona, by měla obec vůči jednotce SDH obce plnit určité povinnosti. Poskytnout odměnu členům jednotky SDH obce za hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných MU, udržovat připravenost jednotek k zásahu, zabezpečovat odbornou přípravu členů jednotek SDH obce, zajistit materiální a finanční potřeby jednotek SDH obce a požární ochrany. Poskytovat náhradu ušlého zisku členovi jednotky SDH obce, který ve své pracovní době nebo z jiné samostatně výdělečné činnosti, ze které má příjem, se zúčastnil zásahu při požáru, záchranných prací při živelních pohromách, jiných MU, nařízené odborné přípravy nebo nařízeného cvičení. Zajišťovat výstavbu a údržbu objektů požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení, zpracovávat stanovenou dokumentaci požární ochrany, zřizovat ohlašovnu požárů, zabezpečovat zdroje vody, jejich trvalou použitelnost a stanovit další zdroje vody pro hašení požárů, zajišťovat účast velitelů a strojníků jednotky SDH obce na jejich odborné přípravě.

3.1.2 Jednotka hasičského záchranného sboru podniku

Jednotky hasičského záchranného sboru podniku, dále jen jednotky HZS podniku, zřizuje právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, které tento závazek vyplynul z rozhodnutí orgánu státního požárního dozoru HZS kraje. Zřízení jednotky HZS podniku je spojené s celkovým systémem zajištění PO podniku nebo určité technologie a plyne z dokumentace zdolávání požáru nebo posouzení požárního

---

²⁹ ŠENOVSÝ, M., HANUŠKA, Z. *Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém*. 3. přeprac. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. s.21.

³⁰MARTÍNEK, B. a LINHART, P., a kol. *Ochrana obyvatelstva, Modul E*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2006, s. 77. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/moduly-studijni-texty-k-problematice-bezpecnosti-zpracovane-dle-koncepcie-z-roku-2004.aspx>>.

nebezpečí, které odevzdává právnická nebo fyzická osoba provozující činnost se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím k vyjádření HZS kraje.³¹

HZS kraje určuje počet zaměstnanců podniku a vybavení této jednotky na základě dokumentace zdolávání požárů nebo na základě výsledků posouzení požárního nebezpečí. Dále po vyjádření HZS kraje právnická nebo fyzická osoba podnikající jmenuje a odvolává velitele této jednotky. Pokud by se právnická nebo fyzická osoba podnikající rozhodla zrušit jednotku HZS podniku, může tak učinit pouze se souhlasem HZS kraje. Právnická nebo fyzická osoba s celostátní působností nebo působností zasahující do dvou nebo více krajů si musí u HZS kraje vyžádat souhlas generálního ředitelství HZS ČR.³²

Výkon služby v jednotce HZS podniku vykonávají zaměstnanci, kteří vykonávají činnost v této jednotce jako své zaměstnání v souladu se zákoníkem práce. Výkon služby je nepřetržitým provozem s nerovnoměrným rozvržením pracovní doby a doba pracovní směny může být až 16 hodin.³³ Místní působnost jednotek HZS podniku je pouze pro podnik, který ji založil. Územní působnost lze uplatňovat, pokud je tato činnost upravena dohodou s HZS kraje. Právnická osoba má právo žádat úhradu nákladů za poskytnutí pomoci při hašení požáru svojí jednotkou PO mimo místní působnost po právnické osobě, v jejíž prospěch jednotka PO zasahovala.

3.1.3 Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku

Zřizovatelem jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku, dále jen jednotka SDH podniku, je právnická nebo podnikající fyzická osoba, které z rozhodnutí orgánu státního požárního dozoru – HZS kraje – vznikla tato povinnost. Zřízení jednotek SDH podniku, stejně tak u jednotek HZS podniku, je spojeno s celkovým systémem zajištění PO podniku nebo určité technologie a plyne z dokumentace zdolávání požáru nebo posouzení požárního nebezpečí, které odevzdává právnická nebo fyzická osoba

---

³¹KAVAN, Š., *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015, s. 32-33.

³²ČESKO. Zákon č. 133 České národní rady ze dne 17.12.1985 o požární ochraně. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1985, částka 34, aktualizované znění 01.01.2022-30.6.2023. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů České republiky* [online]. © 2010-2022 [cit.2021-10-20]. § 67. Dostupné na WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#cast5>>.

³³SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 25. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 8.6.2009, kterým se stanoví Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniku, SDH obcí a SDH podniků*. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2021-11-05]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/rad-vykonu-sluzby-v-jpo-rad-vykonu-sluzby.aspx>>.

provozující činnost se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím k vyjádření HZS kraje.³⁴

HZS kraje určuje počet členů jednotky podniku a její vybavení na základě dokumentace zdolávání požárů nebo na základě výsledků posouzení požárního nebezpečí. Dále po vyjádření HZS kraje právnická nebo fyzická osoba podnikající jmenuje a odvolává velitele jednotky. Pokud by se právnická nebo fyzická osoba podnikající rozhodla zrušit jednotku SDH podniku, musela by tak učinit pouze na základě souhlasu HZS kraje.³⁵ Právnická nebo fyzická osoba s celostátní působností nebo působností zasahující do dvou nebo více krajů, musí HZS kraje vyžádat souhlas generálního ředitelství HZS ČR. Místní působnost jednotek SDH podniku je pouze pro podnik, který ji založil. Územní působnost lze uplatňovat, pokud je tato činnost upravena dohodou s HZS kraje. Právnická osoba má právo žádat úhradu nákladů za poskytnutí pomoci při hašení požáru svojí jednotkou PO mimo místní působnost po právnické osobě, v jejíž prospěch jednotka PO zasahovala.³⁶

3.1.4 Vojenská hasičská jednotka

Vojenská hasičská jednotka, dále jen VHJ, má místní působnost ve vojenských objektech, vojenských zřízeních, vojenských útvech, vojenských záchranných útvech a u právnických osob založených nebo zřízených Ministerstvem obrany.³⁷ Působí především v blízkosti velkých muničních skladů, vojenských letišť, raketových základen nebo v době cvičení ve výcvikových prostorech. V rámci oboru působnosti Ministerstva obrany je zřízeno 15 vojenských hasičských jednotek řízených pro zajištění hasebních obvodů vojenských výcvikových prostorů a skladů munice. Stanice VHJ jsou standardně vybaveny požární technikou, materiálem a plně profesionalizovány. Tyto stanice mají stejnou úroveň jako HZS.

---

³⁴ KAVAN, Š., *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015, s. 32-33.

³⁵ČESKO. Zákon č. 133 České národní rady ze dne 17.12.1985 o požární ochraně. In *Sbírka zákonů České republiky*.1985, částka 34, aktualizované znění 01.01.2022-30.6.2023. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů České republiky* [online]. © 2010-2022 [cit.2021-10-21]. § 68.Dostupné na WWW:<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#cast5>>.

³⁶KAVAN, Š., *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015, s. 34.

³⁷ČESKO. Zákon č. 133 České národní rady ze dne 17.12.1985 o požární ochraně. In *Sbírka zákonů České republiky*.1985, částka 34, aktualizované znění 01.01.2022-30.6.2023. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů České republiky* [online]. © 2010-2022 [cit.2021-10-21]. § 65a.Dostupné na WWW:<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#cast5>>.

Vojenský požární dozor, který byl zřízen k výkonu požárního dozoru v resortu, vykonává požární dozor ve vojenských útvech, vojenských objektech, vojenských zařízeních a u právnických osob založených nebo zřízených Ministerstvem obrany.³⁸ VHJ je složena z vojáků a občanských zaměstnanců. Ministerstvo obrany stanovuje podmínky pro výkon služby, odbornou způsobilost, nástupního odborného výcviku, odbornou přípravu, zdravotní způsobilost a označení členů VHJ, které nesmí být zaměnitelné s hodnotným označením příslušníků HZS. Při společném zásahu jednotek PO a VHJ se uplatňuje právo přednostního velení, jako pro jednotku SDH podniku a členové VHJ jsou podřízeni veliteli zásahu.³⁹ VHJ není přiřazena kategorie jednotky PO, neboť nejsou v systému plošného pokrytí územní republiky/kraje.⁴⁰

3.2 Kategorie jednotek požární ochrany

Vybavení a vnitřní organizace jednotek PO včetně rozmístění jednotlivých druhů a kategorií jednotek PO musí být zvolena tak, aby území obce bylo podle stupně nebezpečí zabezpečeno požadovaným množstvím sil a prostředků při splnění požadované doby jejich dojezdu na místo zásahu podle základní tabulky plošného pokrytí.⁴¹

Zákon č. 133/1985, o požární ochraně dělí jednotky PO na čtyři druhy (jednotky HZS ČR, HZS podniku, SDH obcí a SDH podniku) a dále do šesti kategorií vzhledem k jejich územní nebo místní působnosti.⁴² „Každý druh jednotky PO má svou operační hodnotu, která jednotku řadí do kategorie JPO I až JPO VI. Operační hodnota vypovídá o schopnosti jednotky PO zahájit a provádět zásah, deklaruje postavení jednotky PO

---

³⁸ Vojenské hasičské jednotky, část první. *Požáry.cz ohnisko žhavých zpráv*, 17.03.2012[online]. 2012 [cit. 2021-10-28]. Dostupné na WWW: <<https://www.pozary.cz/clanek/52670-vojenske-hasicke-jednotky-cast-prvni/>>.

³⁹ČESKO. Zákon č. 133 České národní rady ze dne 17.12.1985 o požární ochraně. In *Sbírka zákonů České republiky*.1985, částka 34, aktualizované znění 01.01.2022-30.6.2023. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů České republiky* [online]. © 2010-2022 [cit.2021-10-21]. § 65a.Dostupné na WWW:<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#cast5>>.

⁴⁰KAVAN, Š., *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015, s. 34.

⁴¹ČESKO. Zákon č. 133 České národní rady ze dne 17.12.1985 o požární ochraně. In *Sbírka zákonů České republiky*.1985, částka 34, aktualizované znění 01.01.2022-30.6.2023. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů České republiky* [online]. © 2010-2022 [cit.2021-10-21]. § 65.Dostupné na WWW:<<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#cast5>>.

⁴²KOLEKTIV AUTORŮ. *Modul – G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. s. 34.

v systému. Operační hodnotu jednotky PO tvoří doba výjezdu a působnost jednotky PO.⁴³

Územní působnost je určena nejideálnější vzdáleností pro dojezd konkrétního druhu jednotky PO k místu zásahu, vystihnuta dobou jízdy v minutách, která určuje teritorium jejího standardního působení. Toto se označuje jako hasební obvod.⁴⁴ Z pohledu územní působnosti, kdy jednotky PO zasahují i mimo území svého zřizovatele. Do označení JPO I patří jednotka HZS kraje s územní působností obvykle do 20 minut jízdy z místa určení a dobou výjezdu do 2 minut. Kategorie JPO II náleží jednotkám SDH obce s členy, již vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností do 10 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu do 5 minut. V kategorii JPO III jsou členové jednotek SDH obce, kteří vykonávají službu v jednotce PO dobrovolně, s územní působností do 10 min jízdy z místa umístění a dobou výjezdu 10 minut.

Z hlediska místní působnosti, kdy zasahují jednotky PO na území svého zřizovatele. Kategorie JPO IV náleží jednotkám HZS podniku s dobou výjezdu do 2 minut. Do kategorie JPO V spadají jednotky SDH obce s členy, již vykonávají službu v jednotce PO dobrovolně s dobou výjezdu do 10 minut. V kategorii VI jsou jednotky SDH podniku s dobou výjezdu do 10 minut.⁴⁵ Tyto jednotky mohou být využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod, pokud je to v dohodě se zřizovatelem.⁴⁶

Tabulka 1: Kategorie jednotek PO v návaznosti na operační hodnotu⁴⁷

Jednotka PO		Doba výjezdu	působnost	Optimální vzdálenost pro dojezd k zásahu	Efektivní doba jízdy
Kategorie	Druh	/min/		/km/	/min/

⁴³KAVAN, Š., Ochrana obyvatelstva II. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015, s. 35.

⁴⁴ŠENOVSKÝ, M., HANUŠKA, Z. Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém. 3. přeprac. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. s. 22.

⁴⁵KOLEKTIV AUTORŮ. Modul – G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020, s. 34-35.

⁴⁶LINHART, P. Některé otázky ochrany společnosti. Vydání první. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2005, s. 47.

⁴⁷HANUŠKA, Z. Organizace jednotek požární ochrany. 2. aktualiz. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008, s.14.

JPO I	Jednotka HZS kraje	2	územní	15–20	18
JPO II	Jednotka SDH obce	5		7,5–10	10
JPO III		10			
JPO V		10			
JPO IV	Jednotka HZS podniku	2	místní	do 5	5
JPO VI	Jednotka SDH podniku	10			

Zdroj: Zpracováno autorem

3.3 Plošné pokrytí jednotek požární ochrany na území České republiky

V závislosti na stupni nebezpečí území obce jednotky PO mají jednotky PO své plošné pokrytí. Jednotky PO potřebují k plošnému pokrytí určité síly a prostředky.⁴⁸ Poskytování pomoci jednotkami PO není na celém území stejné.⁴⁹ I když mají vcelku shodné hlavní úkoly, nemusí mít totožné vybavení, velikost a nemusí provádět stejnou činnost při zásahu.⁵⁰ Vybavení jednotek PO závisí na vyhodnocení požárního nebezpečí jednotlivého katastrálního území.⁵¹

V rámci EU a jiných zemích, není systém jednotek PO stejný a není sjednocený názor na nejlepší systém. Systém, který vytvářejí jednotky PO, nemůže být zřízen na náhodné spolupráci jednotek PO nebo jen na přání pomoci mezi jednotlivými zřizovateli jednotek PO, neboť jejich činnost směřuje k záchraně života lidí. V rozdílnosti systémů jednotek PO v jiných zemích hraje roli ekonomická možnost, nemateriální faktory, politika, tradice, mentalita obyvatel nebo historické zkušenosti.⁵² Aby se mohl vytvořit systém jednotek PO, vychází se z následných aspektů:

⁴⁸KROUPA, M. *Integrovaný záchranný systém*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Armex Publishing, 2006, s. 76-77. Skripta pro střední a vyšší odborné školy.

⁴⁹KOLEKTIV AUTORŮ. *Modul – G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020, s. 34-35.

⁵⁰HANUŠKA, Z., *Organizace jednotek požární ochrany*. 2. aktualiz. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008, s. 23.

⁵¹KOLEKTIV AUTORŮ. *Modul – G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020, s. 33.

⁵²HANUŠKA, Z., *Organizace jednotek požární ochrany*. 2. aktualiz. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008, s. 23.

- organizace systému jednotek PO (druhy jednotek PO, vzájemné vazby mezi nimi, vybavení a dislokace) a
- zásahové činnosti jednotek PO.

Tyto aspekty, jsou na sobě závislé. Aby mohly jednotky PO provádět účinný zásah, musí organizace jednotek zohledňovat míru rizik vzniku požárů a jiných MU v souvislosti se zásahovou činností jednotek PO.⁵³

Jednotky PO při poskytování pomoci jsou organizovány tak, aby k poskytnutí pomoci došlo od 7 minut do 20 minut od vyhlášení poplachu stanoveným jednotkám PO, tyto údaje se nachází v tabulce v příloze zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Jednotky HZS krajů a jednotky SDH obcí jsou předurčené jednotky s územní a místní působností. Jednotky HZS podniků se mohou také využívat k plošnému pokrytí, pokud je to možné. Počet jednotek PO zabezpečujících zásahy na určitých katastrálních územích je optimalizován a zaručen díky uvedenému systému jednotek PO.⁵⁴

Tabulka 2: Základní tabulka plošného pokrytí jednotkami požární ochrany.⁵⁵

Základní tabulka plošného pokrytí		
Stupeň nebezpečí území obce		Počet jednotek PO a doba jejich dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 min a další 1 JPO do 10 min
	B	1 JPO do 7 min a další 2 JPO do 10 min
II	A	2 JPO do 10 min a další 1 JPO do 15 min
	B	1 JPO do 10 min a další 2 JPO do 15 min
III	A	2 JPO do 15 min a další 1 JPO do 20 min
	B	1 JPO do 15 min a další 2 JPO do 20 min
IV	A	1 JPO do 20 min a další 1 JPO do 25 min

Zdroj: Zpracováno autorem

⁵³ Jednotky požární ochrany: systém jednotek požární ochrany. Hasičský záchranný sbor České republiky. Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2021-12-01]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

⁵⁴ SMETANA, M. a KRATOCHVÍLOVÁ, D. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007, s. 45-46.

⁵⁵ LINHART, P. *Některé otázky ochrany společnosti*. Vydání první. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2005, s. 48.

3.4 Organizační a operační řízení

Příslušníci, zaměstnanci podniků a členové zařazení v jednotkách sboru dobrovolných hasičů vykonávají službu, která zahrnuje veškerou činnost směřující k zabránění vzniku požárů a jejich případnému překonání, snižování následků živelních pohrom nebo jiných mimořádných událostí. Dále dochází k zvyšování akceschopnosti jednotek požární ochrany. Tento výkon služby se pak člení na řízení organizační a operační, kterým se jednotky SDH obcí řídí a tato činnost se projevuje při odborné přípravě a v zásahové činnosti.⁵⁶

Prakticky každá organizace při své vnitřní činnosti provozu využívá hierarchicky strukturované oprávnění rozhodovat. Toto řízení se nazývá organizačním a vyjadřuje se organizačním řádem konkrétní organizace. Vojenské, bezpečnostní, záchranářské nebo i další organizace mají taktéž organizační řízení. Zároveň si musí stanovit mimořádné oprávnění k řízení při výkonu činností mimo vlastní organizaci. Takovéto řízení se označuje operační. Operační řízení disponuje mimořádnými pravomocemi, které jsou mnohokrát ukotveny v právních předpisech, neboť jejich využívání se uplatňuje i vůči fyzickým a právnickým osobám mimo organizace. Pokud dojde k případu, kdy je využit integrovaný záchranný systém, probíhá to v rámci operačního řízení a v právních předpisech jsou uvedena oprávnění operačních středisek IZS, oprávnění Ministerstva vnitra, hejtmana kraje, velitele zásahu a starosty obce s rozšířenou působností při koordinaci záchranných a likvidačních prací.⁵⁷

3.4.1 Organizační řízení

Organizační řízení je činnost, která vede k dosažení cíle v organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek PO. Tím je myšlena činnost, která udržuje a zvyšuje odbornou a fyzickou způsobilost hasičů např. školení nebo výcvik.⁵⁸ Zaměstnanci, příslušníci podniků a osoby vykonávající službu v jednotce SDH obce a jednotce SDH podniku vykonávají službu v jednotce ve stejnokrojích, které určí velitel jednotky. Hasiči provádí výkon služby na stanicích ve směnách a zajišťují dvacetí čtyř hodinovou akceschopnost jednotky. Pokud by nemohla

---

⁵⁶KAVAN, Š. *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015, s. 30.

⁵⁷KOLEKTIV AUTORŮ. *Modul – G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020, s. 13.

⁵⁸KAVAN, Š., DOSTÁL, J. a kol. *Dobrovolnictví a nestátní neziskové organizace při mimořádných událostech v podmínkách Jihočeského kraje*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2012, s. 21.

být akceschopnost zabezpečena, velitel jednotky to oznámí příslušnému operačnímu středisku.⁵⁹

3.4.2 Operační řízení

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, definuje operační řízení jako činnost, která začíná od přijetí zprávy o skutečnostech podněcujících potřebu nasazení jednotek (sil) a prostředků PO, vykonání požárního zásahu, záchranných prací při mimořádných událostech nebo živelních pohromách, do návratu jednotek a prostředků PO na základnu.

V rámci operačního řízení vykonává jednotka tzv. zásah. Při vyhlášení poplachu jednotce PO dochází k vyrozumění jednotky PO, která je určena pro zásah, s cílem předání informací k provedení záchranných a likvidačních prací (místo incidentu, případu, druh, síly a prostředky jednotky PO vypravené k zásahu pod velením kompetentního velitele, případně další specifikující informace).⁶⁰

Zásahy jednotek PO při požárech, dopravních nehodách nebo jiných událostech řeší bojový řád. Bojový řád jednotek PO se vydává podle pokynu č. 41 z roku 2017 generálního ředitele HZS ČR. Bojový řád obsahuje metodické listy, v nichž je určitý návod, jak by se měly jednotky chovat a postupovat v určitých situacích. Kapitoly metodických listů jsou označeny písmenem podle zabývajících se oblastí a dále se označují čísly. Většinou se dělí na tři části, a to na:

- charakteristiku,
- úkoly a postupy činnosti / předpokládaný výskyt a
- očekávané zvláštnosti / ochrana.⁶¹

Přijetí zprávy

O mimořádné události přijímá zprávu ohlašovna požárů nebo operační a informační střediska. Tato činnost vede k přijetí zprávy o požáru, živelní pohromě

---

⁵⁹ ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s. 5493-94 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

⁶⁰KAVAN, Š. *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015, s. 30.

⁶¹SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 41. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 30.11.2017, kterým se vydává Bojový řád jednotek požární ochrany*. Hasičský záchranný sbor České republiky[online]. © 2021 [cit.2022-02-01]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>>.

nebo jiné MU a zpravování, aby se mohla zpráva předat jednotce PO, která provede zásah.

Zprávu lze přijmout prostřednictvím:

- telefonu (tísňová linka 150 nebo 112, na telefonní lince s číslem ohlašovny požárů a dálkovým přenosem informací EPS),
- osobního ohlášení,
- radiostanice pracující v pásmu požární ochrany nebo jiné složky IZS nebo
- faxu a datového přenosu.

V případě, že obsluha přijme zprávu o události, která patří jinému operačnímu středisku, ohlašovně nebo jiné složce IZS, přepojí ji příslušnému adresátu nebo ji převezme a poté ji neprodleně předá kompetentnímu příjemci. Jestliže dojde k selhání tísňové linky veřejné telefonní sítě, musí být tato informace obeznámena obyvatelstvu v zasažené oblasti a informovat je o náhradním způsobu ohlášení události.

Vyhlášení poplachu

Po příjmu zprávy o události ohlašovou nebo operačním střediskem se vyhláší jednotce určené k zásahu poplach. Cílem vyhlášení poplachu jednotce je vyrozumění o události.⁶² Poplach se vyhláší na základě poplachového plánu kraje.⁶³ Na výzvu občana nebo příslušného operačního střediska, místní ohlašovna požárů v obci nebo v podniku vyhlásí poplach místní jednotce. Vyhlásit poplach kterékoliv jednotce ve své územní působnosti může příslušné operační středisko, které tak jedná podle požárního poplachového plánu kraje.

Poplach může být vyhlášen:

- akustickým signálem „požární poplach“ sirénou, tento signál má trvat 25 vteřin trvalého nekolísavého tónu, 10 vteřin pauza a poté znovu 25 vteřin stálého nekolísavého tónu,
- telefonním zařízením zasláním textové zprávy o vyhlášení poplachu,
- radiovým spojením, světelným signálem nebo ústním voláním „hoří“,
- akustickým rozhlasem, kdy se může hasičům upřesnit místo nebo druh zásahu.

---

⁶²KOLEKTIV. *Bojový řád jednotek požární ochrany II*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, z.s. 2017. s. 5-8.

⁶³ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s. 5494 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

Jednotce se při vyhlášení poplachu předávají informace o druhu zásahu, adrese místa zásahu, jaké síly a prostředky jednotky vysílané k zásahu jsou potřeba, a další informace o okolnostech nebo trase přepravy pro nejrychlejší výkon zásahu.⁶⁴ Hasiči se po vyhlášení poplachu neprodleně dostaví na předem určené místo velitelem, kde se připraví k výjezdu na místo zásahu.⁶⁵

Výjezd jednotky

Operační středisko zřízené pro území, kde má dojít k zásahu, nebo operační středisko, které převezme zásah do své působnosti, vysílá jednotky k zásahu. Při vyhlášení poplachu, jednotky vyjíždí z místa umístění nejpozději podle časů výjezdů určených jednotkám operační hodnotou, která je tvořena dobou výjezdu po vyhlášení poplachu a územní působností.⁶⁶

Doprava na místo zásahu

Pokud příslušné operační středisko nezvolí trasu na místo zásahu, určí ji velitel jednotky tak, aby byla co nejrychlejší, při dopravě se použijí zvláštní výstražná zařízení. Jestliže je znemožněna doprava jednotek na místo zásahu nehodou, poruchou nebo nesjízdností komunikace, oznámí velitel tuto skutečnost příslušnému operačnímu středisku, které pak rozhodne o dalším postupu.⁶⁷

V případě, že se objeví další požár nebo jiná MU než ty, které byly nahlášený, oznámí to velitel příslušnému operačnímu středisku. To určí, kde zasáhne jednotka nejdříve. V případě, že velitel nemá možnost informovat o této skutečnosti operační středisko, rozhodne sám, kde jednotka okamžitě zasáhne.⁶⁸

Průzkum

Na místě zásahu se provede průzkum, který zjišťuje, zda jsou osoby, zvířata nebo majetek v ohrožení, rozsah požáru a směr šíření, přítomnost nebezpečných látek nebo terénní podmínky. Tento průzkum provádí velitel zásahu s nejméně jedním dalším

---

⁶⁴KOLEKTIV. *Bojový řád jednotek požární ochrany II*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, z.s. 2017. s. 9-10.

⁶⁵ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s. 5494 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

⁶⁶KOLEKTIV. *Bojový řád jednotek požární ochrany II*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, z. s. 2017. s. 11-12.

⁶⁷ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s. 5494 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

⁶⁸ŠENOVSKÝ, M., HANUŠKA, Z. *Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém*. 3. přeprac. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. s. 25.

hasičem, průzkumná skupina s nejméně dvěma hasiči anebo celá jednotka. Za činnost průzkumné skupiny a výsledky průzkumu odpovídá velitel, kterého určil velitel zásahu. Průzkum je jednou z nejnebezpečnějších, ale také nejdůležitějších činností, neboť na základě výsledků se provádí zásah.

Jestliže se na místě zásahu vyskytují lidé, zvířata nebo majetek, má záchrana osob přednost před ostatními. Velitel zásahu ale může záchranu všech tří uvedených skupin přerušit, a to v případě, že přes vynaložení všech sil a prostředků tyto skupiny nelze zachránit anebo by při pokračování jejich záchrany byly ohroženy životy zasahujících hasičů. Přerušeni je možné jen na nezbytnou dobu.⁶⁹

Zdolávání požáru

Jednotka na místě zásahu lokalizuje požár, zamezí dalšímu šíření a přesvědčí se, že síly a prostředky zasahujících jednotek jsou dostačující. Následně provede likvidaci požáru, kterou provádí do té doby, než je ukončeno nežádoucí hoření. Jednotky používají při zásahu havarijní plány nebo dokumentaci zdolávání požárů. Pokud by náklady na zdolání požáru mohly být s ohledem na hodnotu předmětu považovány za náklady nevhodné a průzkum potvrdí, že nejsou ohroženy životy osob a zvířat, musí velitel posoudit vhodnost zásahu a případně ho ukončit, aniž by se dosáhlo cíle působení jednotek při zdolávání požáru.

Velitel zásahu na místě zásahu rozhoduje o střídání hasičů, aby nedošlo k ohrožení hasičů nebo přerušeni zásahu. Když už je místo zásahu zajištěné a je potřeba zabezpečit dohled nad místem, kde jednotky vykonávaly zásah, velitel zásahu předá místo zásahu vlastníkově nebo jiné oprávněné osobě.⁷⁰ Jestliže jednotka odjíždí z místa zásahu na svou základnu, uklidí všechny prostředky do automobilu a velitel jednotky ohlásí odjezd příslušnému operačnímu středisku. Po příjezdu na základnu velitel oznámí příslušnému operačnímu středisku návrat a jednotka obnoví v rámci organizačního řízení akceschopnost jednotky.

Činnost jednotek na místě zásahu

Každý na místě zásahu má své postavení a své úkoly, aby nedocházelo ke škodám a ohrožení životů. Toto vše se hasiči učí a zdokonalují při svých odborných

---

⁶⁹KOLEKTIV. *Bojový řád jednotek požární ochrany II*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, z. s. 2017. s. 22-29.

⁷⁰ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s. 5495 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

přípravách. Hasiči jsou na místě zásahu povinni řídit se rozkazy příslušných velitelů, dodržují pravidla spojení, provádějí průzkum v místě svého nasazení a používají osobní ochranné pracovní prostředky, dbají na svoji bezpečnost, provádí svoji činnost tak, aby vznikaly co nejmenší škody.⁷¹

Velitel zásahu má na místě zásahu mnoho úkolů, které musí plnit. Bez jeho řízení by mohly být napáchány větší škody a mohlo by dojít ke zmatkům na místě. Velitel zásahu řídí průzkum na místě zásahu, vyhodnocuje situaci a nasazuje jednotky. Zahajuje a ukončuje činnost k záchraně osob, zvířat a majetku. Organizuje spojení v místě zásahu s operačním střediskem a je zodpovědný za správnost předaných informací. Pokud je to nutné na místě zásahu zřizuje štáb, určuje stanoviště a rozděluje síly a prostředky jednotek do sektorů. Velitel zásahu přímo řídí náčelníka štábu, velitele úseku a velitele průzkumné skupiny. Velitel v místě zásahu zabezpečuje evakuaci obyvatelstva, vyhledávání bezprostředně ohrožených osob, regulaci volného pohybu osob nebo dopravních prostředků na místě zásahu. Dále zabezpečuje střežení evakuovaného území a majetku, ošetření zraněných osob, odstranění staveb a prostorů, provedení terénních úprav, aby se odvrátila rizika.⁷² Při provádění záchranných a likvidačních prací s více složkami IZS může zakázat nebo omezit vstup na místo zásahu, vyzvat PO a FO k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci a jako svůj výkonný orgán zřídit štáb. Členové štábu jsou velitelé a vedoucí složek IZS.⁷³

Jestliže na místě zásahu působí více jednotek, zásah vede ten, kdo zahájil činnost jako první nebo ten, kdo využije právo přednostního velení (velitel jednotky HZS kraje má přednost před všemi veliteli jednotek, velitel jednotky HZS podniku má přednost před všemi veliteli jednotek, pokud je místem zásahu podnik, který jednotku zřizuje. Velitel jednotky SDH obce má přednost před velitelem jednotky SDH podniku, pokud se nejedná o místo zásahu v podniku, ve kterém byla jednotka zřízena). O vedení zásahu velitel informuje operační středisko.⁷⁴

---

⁷¹ KOLEKTIV. *Bojový řád jednotek požární ochrany II*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, z. s. 2017. s. 43-46, 192-193.

⁷²ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s. 5498 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

⁷³KOLEKTIV. *Bojový řád jednotek požární ochrany II*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, z. s. 2017. s. 176.

⁷⁴ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s.5496-97 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

Pokud na místě mimořádné události zasahuje více jednotek s ostatními složkami IZS, řídí činnost na místě vzhledem k charakteru záchranných a likvidačních prací taková složka, které to přísluší podle zvláštního předpisu, a velitel zásahu s touto složkou spolupracuje. Když na místě zásahu nejsou složky IZS, velitel zásahu obstará jejich vyrozumění a vede záchranné a likvidační práce, než ostatní složky IZS dorazí.⁷⁵

Akceschopnost jednotek požární ochrany

Akceschopností jednotek se rozumí organizační, technická a odborná připravenost sil a prostředků k uskutečnění zásahu. Aby mohla být jednotka akceschopná, je zapotřebí dodržet minimálního stavu hasičů, neboť pak je schopna provést výjezd k zásahu v určitém časovém limitu.⁷⁶

Tabulka 3: Základní početní stav v jednotce SDH obce.⁷⁷

Funkce v jednotce	Kategorie jednotky SDH obce				
	II/1	II/2	III/1	III/2	V
Velitel jednotky	1	1	1	1	1
Velitel družstva	2	5	2	5	2
Strojník (řidič)	3	6	4	6	2
Hasič	6	12	5	12	4
Celkem	12	24	12	24	9
Minimální počet členů k výjezdu	4	8	4	8	4

Zdroj: Zpracováno autorem

Dle právního předpisu zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, mají hasiči pro výkon své funkce, kterou v jednotce zastávají, osvědčení o odborné způsobilosti

⁷⁵KOLEKTIV. *Bojový řád jednotek požární ochrany II*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, z. s. 2017. s. 170.

⁷⁶KOUBOVÁ, L. *Odborná příprava členů jednotek sboru dobrovolných hasičů na území hl. m. Prahy* [online]. Praha, 2018, s. 18-19. [cit. 2022-01-31]. Dostupné na WWW:<<https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/79736/FBMI-BP-2018-Koubova-Lenka-prace.pdf?sequence=-1&isAllowed=y>>. Bakalářská práce. České učení technické v Praze, Fakulta biomedicínského inženýrství, por. Ing. Štěpán Pošík

⁷⁷HANUŠKA, Z., *Organizace jednotek požární ochrany*. 2.aktualiz. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008, s. 94.

a také musí být v jednotce realizovaná pravidelná odborná příprava. Při potřebě provedení zásahu by měla mít jednotka připravenou požární techniku a věcné prostředky.⁷⁸

O akceschopnosti jednotek se vede dokumentace ve formě strážní knihy. Toto se vede v případě, že hasiči vykonávají službu z povolání. Dále se spravuje dokumentace o pravidelné odborné přípravě, zpráva o zásahu, dokumenty pro orientaci v územním obvodu jednotky, jejich taktické postupy při zásahu, staniční protokol rádiových služeb a záznamy o zkouškách spojovacích prostředků pro operační řízení.⁷⁹

---

⁷⁸HANUŠKA, Z. *Řád výkonu služby v jednotkách požární ochrany: [sbírka interních aktů řízení generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky]*. Vydání první. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. s. 7-8.

⁷⁹ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s. 5495-96 [online]. [cit. 2022-01-07]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

4 Odborná příprava a odborná způsobilost u jednotek sboru dobrovolných jednotek obce

Aby mohli členové ve své jednotce SDH obce fungovat a vykonávat práci podle stanovených norem, jsou povinni se účastnit odborné přípravy. Odborná příprava obsahuje teoretickou přípravu, praktický výcvik, tělesnou přípravu a taktická cvičení. Odborná příprava, podmínky pro její získání a způsoby přípravy příslušníků jsou obsaženy především ve vyhlášce Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany,⁸⁰ v zákoně č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, v Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 57/2013, základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR a v Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 3/2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků.

Tento Pokyn určuje/roztřídí odbornou přípravu do 4 skupin: Jde o základní odbornou přípravu členů dobrovolných jednotek, pravidelnou odbornou přípravu členů dobrovolných jednotek, odbornou přípravu a odbornou způsobilost strojníků, velitelů družstev a velitelů dobrovolných jednotek a odbornou přípravu k získání nebo prodloužení způsobilosti.⁸¹

4.1 Základní odborná příprava

Za základní odbornou přípravu členů je odpovědný velitel jednotky SDH a zároveň ji organizuje. Obsah základní odborné přípravy je v příloze č. II této práce. U člena své jednotky organizuje její ověření a vede dokumentaci. Člen dobrovolných jednotek je povinen absolvovat odbornou přípravu, která má rozsah nejméně 40 vyučovací hodiny. Tuto přípravu musí absolvovat do jednoho roku od zařazení do jednotky, neboť bez ní by nemohl samostatně vykonávat službu při zdolávání požárů.⁸²

---

⁸⁰ SKALSKÁ, K., HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M., *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, s. 24.

⁸¹ NEPOVÍM. Základní – pravidelná odborná příprava členů. *Hasiči vzdělávání: vzdělávací portál jednotek požární ochrany*, 11.11.2016 [online]. © 2013–2022 [cit. 2022-01-07]. Dostupné na WWW: <<https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/zakladni-pravidelna-odborna-priprava-clenu-0>>.

⁸² SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 3. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 27. 1. 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniku*. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>>.

Základní odborná příprava se provádí u této jednotky nebo se může provádět hromadně pro více členů z různých jednotek. K tomu se využije vzdělávací zařízení Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR, HZS kraje nebo vzdělávacího zařízení spolku působícího na úseku požární ochrany, pokud si spolek zažádal provádět základní odbornou přípravu nebo její část MV – GŘ HZS ČR na příslušný kalendářní rok. Na konci učiněné základní odborné přípravy dojde k přezkoušení a po úspěšném absolvování se členovi vydává se potvrzení o jejím absolvování.⁸³

4.2 Pravidelná odborná příprava

Pravidelná odborná příprava pro všechny členy jednotek SDH obce je zajišťována jejím velitelem, který tuto přípravu řídí, organizuje a ověřuje. Úkolem odborné přípravy je zdokonalení znalostí a praktických dovedností hasičů, které jsou žádané pro výkon zastávané funkce, aby mohli plnit úkoly, které jim jsou stanovené.

V dobrovolných jednotkách by se měly provádět praktické a teoretické výcviky pravidelně celý rok, přitom by se měly zohlednit jejich místní podmínky a předurčenost konkrétní jednotky.⁸⁴ Pravidelná odborná příprava probíhá v minimálním rozsahu čtyřiceti hodin. Témata pravidelné odborné přípravy na výcvikový rok určuje velitel jednotek SDH obce. Vychází z předurčenosti jednotky k záchranným pracím nebo k ochraně obyvatelstva z témat pravidelné odborné přípravy jednotek PO a příslušníků HZS ČR na příslušný kalendářní rok, které vydává MV – GŘ HZS ČR.⁸⁵ Pravidelná odborná příprava se ověřuje jednou ročně. Pokud hasič neuspěje, umožní se mu opakování do tří měsíců od neúspěchu. Pravidelnou odbornou přípravou dochází k přezkoušení znalostí a praktických dovedností. Pokud dojde k ověření odborné přípravy, sepiše se protokol, který se stane součástí dokumentace o odborné přípravě.⁸⁶ Pokud je jednotka zařazena do kategorie JPO II a JPO III, doporučuje se, aby pravidelná

---

⁸³ NEPOVÍM. Základní – pravidelná odborná příprava členů. *Hasiči vzdělávání: vzdělávací portál jednotek požární ochrany*, 11.11.2016 [online]. © 2013–2022 [cit. 2022-01-07]. Dostupné na WWW: <<https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/zakladni-pravidelna-odborna-priprava-clenu-0>>.

⁸⁴ SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 4. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 9.2.2021, základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR*. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-01-08]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-zamereni-odborne-pripravy.aspx>>.

⁸⁵ NEPOVÍM. Základní – pravidelná odborná příprava členů. *Hasiči vzdělávání: vzdělávací portál jednotek požární ochrany*, 11.11.2016 [online]. © 2013–2022 [cit. 2022-01-07]. Dostupné na WWW: <<https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/zakladni-pravidelna-odborna-priprava-clenu-0>>.

⁸⁶ Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. *Metodika pro zřízení jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, Praha 2014*. [online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/jednotky-pozarni-ochrany-ke-stazeni.aspx>>.

odborná příprava probíhala v rozsahu min. 16 hodin, a to ve spolupráci s HZS kraje, na stanicích HZS kraje.⁸⁷

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany rozděluje pravidelnou odbornou přípravu na prohlubování odborných znalostí, tělesnou přípravu a prověřovací a taktické cvičení. Aby se udržely a prohloubily odborné znalosti, organizují se specializační kurzy, semináře, přednášky a jiné formy teoretických a praktických výcviků. Hasiči a ostatní příslušníci podstoupí přezkoušení znalostí bezpečnosti práce jednou za dva roky. Jestliže jsou hasiči a ostatní příslušníci určeni k používání dýchacích přístrojů, procvičí použití těchto přístrojů jednou za 3 měsíce. Hasiči, kteří jsou určeni k používání oděvů proti sálavému teplu a ohni, musí u nich procvičit použití jednou za půl roku. Jestliže řidič vozidla s právem přednostní jízdy neřídil požární automobil určený pro výjezd k zásahu po dobu čtyř týdnů, podstoupí kondiční jízdy v délce nejméně deseti kilometrů bez použití výstražného zařízení.

Udržování fyzické zdatnosti, rozvíjení pohybových vlastností a speciálních tělesných příprav odpovídající charakteru činnosti při zásahu jednotek je součástí pravidelné odborné přípravy. Požární sport (běh na 100 m s překážkami, výstup do čtvrtého podlaží cvičné věže, štafeta 4 x 100 m s překážkami a požární útok), cvičení s prvky hasičské, lezecké, potápěčské a záchranářské činnosti a práce na vodě jsou oblastí speciální tělesné přípravy.

Prověřování požárního řádu obce, dokumentace zdolávání požárů, havarijních plánů, akceschopnosti jednotek, součinnosti mezi jednotkami a složkami IZS se provádí prověřovacím cvičením.⁸⁸ Součástí těchto cvičení se mohou vyhlásit cvičné požární poplachy. Prověřovací cvičení mohou nařídít:

- generální ředitel nebo jeho zástupce,
- ředitel HZS kraje nebo jeho zástupce,
- ředitel územního odboru HZS kraje nebo jeho zástupce,
- velitel jednotek a příslušníci, kteří kontrolují akceschopnost jednotky v rámci výkonu státního požárního dozoru,

---

⁸⁷ Odborná příprava v JPO. Hasičský záchranný sbor České republiky – Plzeňský kraj. *Jednotky požární ochrany – odborná příprava – HZS ČR* [online] © 2021 [cit. 2022-01-07]. dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/odborna-priprava-v-jpo.aspx>>.

⁸⁸ ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s.5502-03 [online]. [cit. 2022-01-07]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

- starosta obce, pro jednotky, které obec zřídila,
- statutární zástupce PO nebo PFO pro jednotku, kterou zřídily.

Jestliže se koná prověřovací cvičení, musí být o této skutečnosti obeznámeny ohlašovny požárů, operační střediska nebo jiná místa, kterým se požáry nebo MU ohlašují, pokud samy nejsou prověřovány. Taktické cvičení organizuje velitel jednotek v souladu s ročním plánem odborné přípravy. Provádí se za účelem přípravy jednotek nebo štábů na záchranné práce při MU nebo zdolávání požárů. Pokud se taktického cvičení účastní více jednotek nebo ředitel hasičského záchranného sboru kraje a cvičení přesáhne svým rozsahem územní působnost odboru hasičského záchranného sboru kraje, schvaluje dokumentaci taktického cvičení ředitel územního odboru HZS.⁸⁹

4.3 Odborná způsobilost

Aby mohli příslušníci, zaměstnanci podniku, velitelé, strojníci a technici speciálních služeb ostatních jednotek PO vykonávat svou činnost, musí mít požadovanou odbornou způsobilost.⁹⁰ Odbornou přípravu strojníků a velitelů dobrovolných jednotek PO můžeme rozdělit na dvě části:

- odbornou přípravu k získání odborné způsobilosti,
- odbornou přípravu k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti (nebo také cyklická odborná příprava).

Odborná příprava k získání odborné způsobilosti strojníků, velitelů dobrovolných jednotek PO a odborná příprava techniků, nositelů dýchací techniky se vykonává v odborných kurzech vzdělávacích zařízení MV, u HZS krajů nebo ve vzdělávacích zařízeních určených MV.⁹¹

Odbornou přípravu k prodloužení platnosti odborné způsobilosti připravuje a koná HZS kraje v rozsahu a podle osnov vydaných MV – GŘ HZS ČR. K zajištění odborné přípravy k získání a prodloužení způsobilosti HZS kraje vypracovává „Plán odborné přípravy dobrovolných jednotek“ na každý kalendářní rok. V tomto plánu stanoví termíny a místo konání jednotlivých druhů příprav, také se zde mohou zapsat

⁸⁹ Organizování prověřovacích a taktických cvičení u dobrovolných jednotek požární ochrany. *Požáry.cz ohnisko žhavých zpráv-vzdělávání*, 04.05.2016. [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://www.pozary.cz/clanek/134977-organizovani-proverovaci-a-takticky-cviceni-u-dobrovolnych-jednotek-pozarni-ochrany/>>.

⁹⁰ SZASZO, Z., ŠUBRT, V. a ČERNÝ, J. *Komentovaný zákon o požární ochraně a předpisy související, Část II*. Praha: Codex, 1996. s.77.

⁹¹ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Odborná příprava a odborná způsobilost členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků*. Úplné znění, 2006. DocPlayer.cz ©2022 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://docplayer.cz/3737362-Odborna-priprava-a-odborna-zpusobilost-clenu-jednotek-sdh-obci-a-jednotek-sdh-podniku-uplne-zneni.html>>.

termíny pravidelné a základní odborné přípravy dobrovolných jednotek, které organizuje HZS kraje v podobě specializačních kurzů pro členy, anebo termíny taktických a prověřovacích cvičení.

Účast strojníků a velitelů dobrovolných jednotek na odborné přípravě k získání způsobilosti nebo prodloužení způsobilosti zajišťuje velitel jednotky ve spolupráci s obcí, která jednotku zřídila.⁹² Odborná způsobilost je ověřována zkouškou a prokazována osvědčením viz příloha č. III. Ověřování odborné způsobilosti, vydávání a odmítání osvědčení o odborné způsobilosti realizuje HZS kraje u velitelů a strojníků dobrovolných jednotek PO nebo ministerstvo.⁹³

Získání odborné způsobilosti hasičů pro člena zařazeného na funkci hasič, je totožné se základní odbornou přípravou, tedy nemusí docházet k další odbornosti.⁹⁴ Zkouška odborné způsobilosti velitelů a strojníků se provádí bezprostředně po absolvování odborné přípravy k získání odborné způsobilosti nebo po skončení odborné přípravy k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti.⁹⁵ Strojníci a velitelé se prokazují odbornou způsobilostí při ustanovení do funkce, nejpozději do jednoho roku od jmenování do funkce. Osvědčení o odborné způsobilosti se vydává na pět let od data absolvování zkoušky a poté se může po pěti letech opět prodloužit na stanovenou dobu. Pokud by strojník nebo velitel neuspěl při ověřování odborné způsobilosti, musel by absolvovat nové ověření odborné způsobilosti jen z té části, ve které neuspěl, ale nejpozději do tří měsíců v jednom pokusu.⁹⁶

---

⁹²SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 3. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 27. 1. 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniku.* Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>>.

⁹³ČESKO. Zákon č. 133 České národní rady ze dne 17.12.1985 o požární ochraně. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1985, částka 34, aktualizované znění 01.01.2022-30.6.2023. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů České republiky* [online]. © 2010-2022 [cit.2022-02-12]. § 72.Dostupné na WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#cast5>>.

⁹⁴ MRÁZ, O. *Odborná způsobilost členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí na území okresu České Budějovice.* [online]. České Budějovice, 2021, 114s. [cit. 2022-02-12].Dostupné na WWW: <[⁹⁵ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s.5501-02 \[online\]. \[cit. 2022-02-12\]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.](https://theses.cz/id/xz39uv/?isshlret=0%3B;zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3DMR%C3%81Z,%20O.%20Odborn%C3%A1%20zp%C5%AFsobilost%20C4%8Dlen%C5%AF%20jednotek%20Osbor%C5%AF%20dobrovoln%C3%BDch%20hasi%C4%8D%C5%AF%20obc%C3%AD%20na%20C3%BAzem%C3%AD%20okresu%20C4%8Cesk%C3%A9%20Bud%C4%9Bjovice%26start%3D1.>> Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.</p></div><div data-bbox=)

⁹⁶ SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 3. *Pokyn generálního ředitele Hasičského*

Jsou určité výjimky, které se nemusí účastnit odborné způsobilosti, podle výše uvedené formy. Jde o absolventy středních škol a vyšších škol požární ochrany nebo absolventy vysokoškolského studia, kteří měli zaměření na požární ochranu. Tito absolventi jsou automaticky způsobilí pro výkon funkce velitele nebo strojníka dobrovolné jednotky, jestliže byl součástí jejich studia ověřovací program odborné způsobilosti na úseku požární ochrany schválený ministerstvem a od roku absolvování neuběhlo více jak pět let. Pokud mají hasiči z povolání odbornou způsobilost pro výkon služby velitele družstva a vyšší nebo funkce strojníka a technika strojní služby, tak mají zároveň odbornou způsobilost pro výkon velitelů a strojníků v dobrovolné jednotce.⁹⁷

O odborné přípravě k získání nebo prodloužení odborné způsobilosti se vede dokumentace, která obsahuje:

- záznam o účasti na odborné přípravě,
- protokol o zkoušce odborné způsobilosti,
- evidenci vydaných osvědčení odborné způsobilosti.

Ověření odborné způsobilosti strojníků a velitelů dobrovolných jednotek se realizuje ověřením teoretických znalostí:

- ústní odpovědi na otázky,
- písemně, ve formě testu, kdy musí být zodpovězeno min. 80 % otázek nebo samostatně zpracované práce.

Tam, kde to nařizuje učební osnova, koná se ověření odborné způsobilosti také formou praktické zkoušky.⁹⁸ Za zajištění odborné přípravy jednotlivých funkcí v dobrovolných jednotkách PO odpovídá velitel dobrovolné jednotky PO u nositelů

---

záchranného sboru ČR ze dne 27. 1. 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniku. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>>.

⁹⁷ČESKO. Vyhláška 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s.5501 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

⁹⁸SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 3. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 27. 1. 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniku. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>>.*

dýchací techniky a ostatních členů jednotky nebo HZS kraje u velitelů, strojníků a techniků dobrovolných jednotek PO.⁹⁹

4.3.1 Odborná příprava k získání odborné způsobilosti

- Velitelé dobrovolných jednotek získávají odbornou způsobilost absolvováním odborné přípravy s osobní účastí v rozsahu 40 vyučovacích hodin nebo v rozsahu 24 hodin po dokončení části kurzu označeného V-40 e-learningovou formou. Na kurz se přihlašují pouze velitelé.¹⁰⁰ Velitelé dobrovolných jednotek v kategorii JPO V se účastní kurzů V-24, to znamená, že musí absolvovat kurz v 24hodinovém rozsahu.

- Pro strojníky dobrovolných jednotek kategorie JPO II a JPO III se vede kurz S-40, který je zapotřebí uskutečnit v rozsahu 40 hodin¹⁰¹ prezenční formou. Nebo v rozpětí 24 hodin prezenční formou při dodělané části kurzu S-40 e-learningovou formou.

- Strojníci zařazení do kategorie JPO V, kteří mají k dispozici cisternovou automobilovou stříkačku (zkr. CAS) nebo automobilovou stříkačkou (AS), se účastní kurzu v rozsahu 16 hodin prezenční formou kurzu.¹⁰² Odborná příprava způsobilosti pro strojníky zařazené v kategorii JPO V nemající k dispozici CAS ani AS se účastní kurzu S-8 v rozmezí osmi hodin, a to osobní účastí na kurzu.¹⁰³

---

⁹⁹ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Odborná příprava a odborná způsobilost členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků*. Úplné znění, 2006. DocPlayer.cz ©2022 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://docplayer.cz/3737362-Odborna-priprava-a-odborna-zpusobilost-clenu-jednotek-sdh-obci-a-jednotek-sdh-podniku-uplne-zneni.html>>.

¹⁰⁰ SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 3. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 27. 1. 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniku*. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>>.

¹⁰¹ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Odborná příprava a odborná způsobilost členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků*. Úplné znění, 2006. DocPlayer.cz ©2022 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://docplayer.cz/3737362-Odborna-priprava-a-odborna-zpusobilost-clenu-jednotek-sdh-obci-a-jednotek-sdh-podniku-uplne-zneni.html>>.

¹⁰² SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 3. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 27. 1. 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniku*. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>>.

¹⁰³ NEPOVÍM. *Odborná způsobilost členů-osnovy kurzů. Hasiči vzdělávání – vzdělávací portál jednotek požární ochrany*. 2.11.2014. [online]. © 2013-2022 [cit. 2022-02-13]. Dostupné na WWW: <<https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/odborna-zpusobilost-clenu-osnovy-kurzu>>.

4.3.2 Odborná příprava k prodloužení způsobilosti

- Odborná příprava pro velitele k prodloužení způsobilosti je realizována v rozsahu 16 hodin. Každoročně se účastní všichni velitelé jednotek v rozsahu osmi hodin kurzu V-8, avšak minimální účast na těchto kurzech je třikrát v průběhu pěti let od vydání osvědčení nebo jejího prodloužení.
- Jestliže se nezúčastní do pěti let od vydání osvědčení nebo jejího prodloužení alespoň tři odborných kurzů V-8, je povinen po pěti letech od vydání osvědčení nebo prodloužení platnosti osvědčení se znovu zúčastnit odborné přípravy k získání způsobilosti v rozsahu 40 hodin.
- Strojníci v jednotce kategorii JPO II a JPO III musí absolvovat kurz S-16 po pěti letech, kdy jim bylo vydáno nebo prodlouženo osvědčení v rozsahu 16 hodin, prezenční formou.¹⁰⁴
- Strojníci v jednotce kategorii JPO V, kteří disponují cisternovou automobilovou stříkačkou a automobilovou stříkačkou, si musí od vydání osvědčení nebo jejího prodloužení projít kurzem S-16 po pěti letech od jejího prodloužení nebo vydání.
- Prodloužení odborné způsobilosti strojníků v jednotce kategorie V bez cisternové automobilové stříkačky a automobilové stříkačky se účastní kurzu S-8. Kurz se provede za pět let od vydání nebo prodloužení platnosti v rozsahu osmi hodin.¹⁰⁵
- Člen dobrovolné jednotky, který vykonává službu v dobrovolné jednotce jako své zaměstnání v pracovním poměru, nesmí mít pracovní úvazek menší než 40 % při plné týdenní pracovní době, se zaměřenou pracovní náplní na požární ochranu.¹⁰⁶

---

¹⁰⁴SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 3. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 27. 1. 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniku. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW:<<https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>>.

¹⁰⁵NEPOVÍM. Odborná způsobilost členů-osnovy kurzů. *Hasiči vzdělávání – vzdělávací portál jednotek požární ochrany*. 2.11.2014. [online]. © 2013-2022 [cit. 2022-02-13]. Dostupné na WWW: <<https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/odborna-zpusobilost-clenu-osnovy-kurzu>>.

¹⁰⁶ SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 53. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 19.12.2013, k odborné způsobilosti zaměstnanců zařazených na vybraných funkcích v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků a členů vykonávajících službu v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků jako svoje zaměstnání v pracovním poměru. Hasičský

K získání odborné způsobilosti v souladu s právním předpisem se zúčastní odborné přípravy, která je odlišná od odborné přípravy členů, kteří činnost v jednotce vykonávají dobrovolně.¹⁰⁷

4.4 Specializační kurzy

Aby mohl člen nebo velitel zastávat vybranou funkci a speciální činnost v dobrovolných jednotkách, musí absolvovat specializační kurz v rámci odborné přípravy, který se zakončuje ověřením odborné znalosti a vydává se potvrzení o absolvování kurzu. Mezi tyto kurzy patří:

- Nositel dýchací techniky označen „NDT“ – „Kurz nositelů dýchací techniky“, takového kurzu se účastní určení členové dobrovolné techniky v rozsahu 16 hodin. V rámci pravidelné odborné přípravy musí nejméně jedenkrát za tři měsíce procvičit nošení izolačního vzduchového dýchacího přístroje.

- Obsluhovač motorové pily v jednotce PO – „Kurz obsluhovatele motorových pil v jednotce PO“, kurzů se účastní určení členové v rozsahu 66 hodin, formou praktického výcviku s reálnými podmínkami a teoretickou výukou.

- Člen jednotky SDH obce, předurčené k zásahům při silničních dopravních nehodách – „Vyprošťování u dopravních nehod pro jednotky SDH obcí“. Kurzu se účastní určení členové jednotky v rozsahu 40 hodin a tento kurz je pak doplněn kurzem „Základy zdravotnických znalostí pro členy dobrovolných jednotek PO“ v rozsahu 16 hodin. Tento kurz zabezpečuje odbornou úroveň připravenosti jednotek SDH obce k záchranným pracím při dopravních nehodách. Aby byla jednotka zařazena do předurčenosti k záchranným pracím při silničních dopravních nehodách, je nutné, aby tuto odbornou přípravu úspěšně absolvovalo minimálně 50 % členů v jednotce.

- Základů zdravotnických znalostí pro členy dobrovolných jednotek „Základy zdravotnických znalostí pro členy dobrovolných jednotek PO“ se účastní určení členové dobrovolné jednotky v rozsahu 16 hodin.¹⁰⁸

---

záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>.

¹⁰⁷SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 3. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 27. 1. 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniku. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>>.

- Technik technické a chemické služby dobrovolných jednotek „TCH-16 technik dobrovolné jednotky PO” se účastní technici jednotek v rozsahu 16 hodin.

- Technik ochrany obyvatelstva v jednotce SDH obce „TOOB-16 technik ochrany obyvatelstva” – tohoto kurzu se účastní určené členové, technici ochrany obyvatelstva nebo velitel družstva pro ochranu obyvatelstva v rozsahu 16 hodin.

- Práce na vodě pro členy dobrovolných jednotek PO „Práce na vodě pro členy dobrovolných jednotek PO” absolvují stanovení členové dobrovolné jednotky v rozsahu 16 hodin.¹⁰⁹

MV – GŘ HZS ČR vydává osnovy, podle kterých se provádí specializační kurzy a provádějí se ve vzdělávacích zařízeních MV – GŘ HZS ČR, u HZS krajů nebo ve vzdělávacích zařízeních spolku, který působí na úseku požární ochrany, pokud bylo k provádění přípravy k získání způsobilosti nebo její části určeno MV – GŘ HZS ČR na příslušný kalendářní rok, na základě žádosti spolku.

Členové dobrovolné jednotky se mohou účastnit i nespecifikovaných specializačních kurzů organizované MV – GŘ HZS ČR, jestliže jsou tyto kurzy podle osnov určeny pro dobrovolné jednotky nebo na základě potřeby a požadavků na obsluhu vybraných věcných prostředků požární ochrany nebo požární techniky.¹¹⁰

---

¹⁰⁸ NEPOVÍM. Specializační kurzy – osnovy kurzů. *Hasiči vzdělávání – vzdělávací portál jednotek požární ochrany*. 2014. [online]. © 2013-2022 [cit. 2022-02-13]. Dostupné na WWW: <<https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/specializacni-kurzy-osnovy-kurzu>>.

¹⁰⁹ Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. *Metodika pro zřízení jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, Praha 2014*. [online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/jednotky-pozarni-ochrany-ke-stazeni.aspx>>.

¹¹⁰ SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 53. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 19.12.2013, k odborné způsobilosti zaměstnanců zařazených na vybraných funkcích v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků a členů vykonávajících službu v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků jako svoje zaměstnání v pracovním poměru*. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>>.

5 PRAKTICKÁ ČÁST

Jednotky SDH obcí na vybraném území okresu Prachatice se nachází na území Šumavy. Území, ve kterém se nacházejí vybrané složky, se rozkládá na jedné třetině okresu Prachatice. Je zde šest aktivních jednotek SDH obcí, které tuto velkou rozlohu pokrývají. Jsou zde kopce, řeky, potoky a nerovné povrchy, se kterými se musí jednotky SDH obcí potýkat při svých zásazích. Také se setkávají s přírodními jevy, například sněhové kalamity a silné náledí, které jim znemožňují včasný příjezd na místo zásahu. Silný vítr způsobuje padání stromů na pozemní komunikace, železnice, domy nebo na elektrické vedení, které má za následek výpadek elektřiny. V okolí řek a potoků, kterých je zde mnoho, bojují hasiči s přirozenými povodněmi. Jedná se o povodně letní neboli bleskové, které vznikají náhlými dešťovými srážkami, nebo o povodně jarní, kdy dochází k tání sněhu.¹¹¹ Samozřejmě, se hasiči také setkávají s dopravními nehodami, ale zde zasahují pouze jednotky, které jsou k tomu předurčené. Šumava je také plná stromů a porostů a jednotky zde musí zasahovat při požárech, které jsou typické pro letní období, ale také mohou zasahovat u požárů při dopravních nehodách nebo obytných domů, příkladem může být zásah u bytového domu v Lenoře, kde zasahovala většina jednotek SDH obcí na vybraném území. Činnost jednotek SDH obcí je velmi různorodá, a tak se nedají zcela vytknout všechny mimořádné události, se kterými se jednotky potýkají.

Praktická část této práce se zaměřuje na jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí na vybraném území okresu Prachatice. Cílem bakalářské práce je zjištění, jak je realizovaná odborná příprava a zásahová činnost v jednotkách SDH obcí. Pro získání informací byla vybrána metoda řízeného strukturovaného rozhovoru, který patří do kvalitativního výzkumu. Kvalitativní výzkum je proces porozumění zkoumaného sociálního nebo lidského problému, výzkumník informuje o názorech účastníků výzkumu a zkoumá přirozené podmínky.¹¹² Pro výzkum byli vybráni čtyři respondenti, kterými byli velitelé jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí. Rozhovorů se účastnili pouze tři. Všichni zúčastnění byli seznámeni s nahráváním, podepsali informovaný souhlas (viz příloha č. IV) a byli seznámeni s tím, že získané informace slouží pro účely bakalářské práce a nebudou nikde jinde zveřejněny. V rozhovoru byly použity předem připravené otázky, na které respondenti odpovídali, odpovědi byly následně přepsány.

---

¹¹¹ŘÍHA, M. *živelní pohromy*. 2.vyd. Praha: Armex Publishing, 2011. s.50. Skripta pro střední a vyšší odborné školy.

¹¹²HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008.s. 48.

Pro cíl bakalářské práce byla využita analýza informací z odborné literatury, která souvisí s jednotkami sboru dobrovolných hasičů obcí a z rozhovoru, který zajistila informace ohledně realizace odborné přípravy a zásahové činnosti.

ROZHOVORY

ROZHOVOR/RESPONDENT 1

1. Jak dlouho jste u jednotek SDH?

U jednotky jsem od té doby, co to šlo, a to od svých 18 let.

2. Jak dlouho jste velitelem?

Velitelem jsem od roku 2017.

3. Kolik členů má vaše jednotka?

Naše jednotka má 26–28 aktivních členů, kteří se podílí na střídání. Jsou tu členové, kteří přes týden nemohou, a tak jsou zde na víkend a naopak. Je to různé podle práce.

4. Jak je realizovaná odborná příprava a podle jakého předpisu?

Odborná příprava je rozdělena na povinnou část, která se týká velitelů, strojníků a třeba nositelů dýchací techniky. Jsou proškolení základním kurzem v oboru. Strojníci mají základní kurz strojníka a záleží, v jaké kategorii je. Základní kurz je vyšší a pak je takzvaná cyklická příprava nebo kurz až po pěti letech. Příklad: strojník si udělá základní kurz v rozsahu 40 hodin a poté navštěvuje cyklickou přípravu do pěti let a poté je přezkoušen v kurzu. To samé mají velitelé. Nositelé dýchací techniky jsou každý rok proškolení příslušníky HZS. Velitelé a strojníci chodí k HZS „na okres“, tedy na územní odbor. Velitelé chodí rozdílně dle kategorie, v jaké kategorii jsou. Jsou kategorie velitelů dvě, tři a pět. Velitelé kategorie pět nemají tolik hodin jako dvojky a trojky. Každý rok chodí na přeškolení, zdokonalení, doškolení bez přezkoušení. Za pět let musí třikrát navštívit roční doškolení a po pěti letech je velitel přezkoušen. Strojníci nemusí chodit každý rok, ale stačí, když přijde jednou za pět let. V dnešní době funguje e-learning, kdy se vše dělá přes počítač. Je to propracovaný systém, kde jsou přednášky a zároveň průběžné přeškolení a pak je závěrečné přezkoušení. Na konci e-learningu, když se udělá přezkoušení a uspěje, vyjde mu certifikát, že zkoušky udělal. Koronavirus způsobil, že velitelé a strojníci museli tímto e-learningem udělat zkoušku, která se dělá pro nováčky, a tak došlo hned k pětiletému přezkoušení a nebyla jednou ročně klasická cyklická příprava. U nás v jednotce probíhá také odborná příprava, kterou si organizuje velitel jednotky. Realizuje se podle vyhlášky č. 247, zákona č. 133 a podle pokynu GŘ

HZS, které vydává pokyn, kde jsou povinná témata odborné přípravy – pokyn k odborné přípravě všech jednotek jak profesionálních, podnikových, tak dobrovolných. Pokyn určuje, jak se chovat v rámci odborné přípravy.

5. Dělí se odborná příprava?

Je to základní a pravidelná příprava, příprava k získání a prodloužení odborné způsobilosti a specializační kurzy. Základní, pravidelná, cyklická, kurzy pro velitele, strojníky a nositele dýchací techniky podléhá HZS. A ta, kterou provádí velitel pro všechny ve své jednotce. Příklad: velitel, když jsou nové věci, velitel si školí podle svého. Každého člena jednotky nemohou proškolit, a tak si to velitel dělá ve své jednotce sám. Je třeba kurz na technika, speciální kurz. U nás v jednotce chceme, aby všichni uměli vše, tak se prověří osoba, která jede na školení a poté to učí a přenáší na jednotku, aby s určitou technikou uměla manipulovat a ovládat.

6. Co musí absolvovat nový člen předtím, než může samostatně vykonávat úkoly při zdolávání požárů?

Absolvuje základní odbornou přípravu.

7. Co obnáší základní odborná příprava?

Základní odbornou přípravu organizuje velitel. Tato základní odborná příprava by měla trvat 40 hodin. Ale u nás v jednotce dáváme novému členovi takový rok na přípravu. Bokem chodí mimo naši pravidelnou přípravu, aby se dostatečně připravil. Základní příprava obnáší seznámení se úplně se vším u hasičů. Protože se vychází z odborné přípravy. Je mnoho věcí, které řídí odbornou přípravu. Je to bojový řád, který určuje postupy při zásazích. Obsahuje metodické listy, kde je napsáno např. zásah při sklepním požáru, jaká jsou specifika, co to je, pod úrovní nebo v kójiích, že může být veden plyn, elektrika a jaký by měl být postup při zásahu. Tedy bojový řád nás učí, jak by se měla událost zdolávat. Pak je cvičební řád, který určuje to, jak by se měl hasič chovat, jak pracovat s nářadím, jak organizovat. Organizace v jednotce. Je to úžasná věc. Nebo je řád strojní služby, ten určuje chování kolem strojů, jak stroje obsluhovat, udržovat nebo provozovat. Pohlcuje více mobilní věci, jak se chovat k autu, že jsou zimní a letní přechody. Hodně techniky a musí se k ní nějak členové chovat. Řád chemicko-technické služby, tam patří třeba nositelé dýchací techniky. A pak je řád výkonu služby, který, dá se říct, shrnuje všechny tyto řády dohromady. Toto jsou základní listy, kterými by se hasiči měli řídit. V rámci plánu údržby máme napsané, co se kdy dělá při běžné údržbě. Každý hasič by se měl seznámit s organizací požární ochrany a těmito řády. O provedení základní přípravy se vede docházka školení a pak

na konci ročníku se udělá přezkoušení členů. A je to doklad o tom, že absolvoval školení.

8. Pokud vaše jednotka pracuje s dýchací technikou, musí členové absolvovat širší základní odbornou přípravu?

Ano, musí to absolvovat. Poprvé absolvuje přípravu na kurz dýchací techniky určený člen a pak si to proškoluje samotná jednotka a jednou za rok to proškoluje příslušník HZS.

9. Kde může probíhat základní odborná příprava? A vykonáváte ji ve spolupráci s jinými JSDHO?

U HZS, v odborných školách požární ochrany, anebo to probíhá u jednotky. Ano, provádíme cvičení, je to jedna z důležitých věcí, která se berte jakoby odborná příprava. To, že cvičíme požární útoky v „okrskové soutěži“ mezi námi, tak to patří také do odborné přípravy. Fyzická příprava členů se zvyšuje. Proto je to jedna z povinných věcí. Provádí se v rámci jiných jednotek v okrsku, což jsou nejbližší jednotky, možné spolupráci.

10. Pravidelná odborná příprava je další částí, kdo se této přípravy účastní a co si pod tím můžu představit?

Každý člen jednotky musí mít ročně odbornou přípravu. Takže se jí účastní všichni členové. Generální ředitelství vydává body, které by se měly v rámci pravidelné odborné přípravy probrat. Hasiči jsou povinni toto školení vykonat. Organizuje ji velitel pro svou jednotku a školí je. Jakou formou, to už je na něm. Buď školí on sám, nebo pověří osobu, která tomu více rozumí a ta pak provádí školení. (Př.: U nás je člověk, který má na starost dýchací techniku, a pokud se školí něco o dýchací technice, tak ji u nás dělá, nebo já, to už je jedno.) Velitel je povinen si členy každoročně proškolit a sepisuje se o tom záznam. Velitel si sepisuje takzvanou přípravu odborné přípravy nebo plán odborné přípravy, kde si vytyčí témata, která je potřeba probrat a rozdělí si je na jednotlivé měsíce. Velitel by měl mít osnovu školení. A pak zápis o účasti na školení, případně další dokument, protokol o ověření znalostí, provedeném přezkoušení, ve kterém je napsáno, jméno člena, datum a v čem byl proškolen. U nás v jednotce probíhá pravidelná příprava každý týden, podělí a sobota, po dvou hodinách. Je toho příliš, co je potřeba probrat. Přeci jen, lidé v tom nejsou denně a zapomíná se. Zkrátka se musí neustále opakovat. Pravidelná příprava by měla trvat čtyřicet hodin. Slouží na přeškolení. Je to úplně na všechno. Jak už jsem to zmínil v předchozí otázce, v naší jednotce to máme trochu jinak. Pravidelná příprava je u nás realizovaná dvakrát týdně,

pondělí a sobota po dvou hodinách. Samozřejmě každý týden se to také nepovede, ale jsou další dny, kdy se to nahradí. Probíráme témata jako údržba techniky, zkoušky agregátu, údržba výstroje a výzbroje. Některé věci jsou provázané a v rámci údržby techniky se nechá udělat odborná příprava, která je daná. Příklad: Zkouška agregátu, čerpadel. Je to téma odborné přípravy. Tak se to udělá tak, že při zkoušce se vyjede na vodu, vyzkouší se všechna čerpadla a agregáty plus se zkontroluje jejich obsluha. Pro nás v naší jednotce je důležité, aby to uměl každý člen, nejen strojník. Z důvodu, že se strojník nemůže dostavit, a tak bude zastoupen někým jiným, proto máme v naší jednotce více strojníků. Samozřejmě toto vykonáváme jen z naší důslednosti. Je plán školení, kdy musíme vědět, co kdy budeme zkoušet a probírat. Skládá se z povinné části, kdy ta témata vydává generální ředitel HZS a pak tam dáváme ještě jiná témata, která nám připadají také důležitá. Měl by tedy trvat 40 hodin kurz, anebo 16 hodin pro dvojky a trojky s HZS a 16 pro pětky. Tato příprava může probíhat opět na stanici jednotky, nebo venku, kde si vybereme nějaký objekt, a tam cvičíme, nebo škola a pak územní odbor HZS.

11. Spolupracujete s dalšími jednotkami nebo složkami při pravidelné odborné přípravě?

U HZS velitelé a strojníci. ZZS u nás pravidelně, i 2x, do roka školí. Teď jsme absolvovali školení na AED defibrilátor. Musí nás proškolit, jak zasáhnout při zraněných u dopravních nehod. Červený kříž asi jen jednou a s horskou službou neprovádíme spolupráci. Spíš bych dodal policii, s tou spolupracujeme, protože se s nimi setkáváme často. A s ostatními složkami určitě spolupracujeme, provádíme cvičení požární útoky v okrskové soutěži mezi námi, kdy se fyzická příprava členů zvyšuje. Proto je to jedna z povinných věcí. Provádí se v rámci jiných jednotek v okrsku, což jsou nejbližší jednotky, možné spolupráci.

12. Pravidelná odborná příprava by měla obsahovat takové základní části, mohl byste mi o nich něco říci?

Jde o prohlubování znalostí jak těch nových, tak těch, co už známe. Člověk si opakuje, aby se zdokonalil to, co je známé. Formou seminářů, přednášek, formy praxe a teorie. Prohlubování znamená, že při odborné přípravě, školení si vyměňujeme zkušenosti. Po prezentaci je diskuze, a tam si předáváme nové poznatky, zkušenosti nebo říkáme svůj názor. Třeba jsme zažili i školení s jinými jednotkami na dýchací techniku, kdy se zakouřila místnost, a každý prováděl nějaké úkoly. Na tomto školení se používaly termokamery, zkoušela se součinnost hasičů, a jak se orientují v prostoru. Školení nebylo formou prověřovacího cvičení, ale vysloveného praktického školení na

zásah. Takových to cvičení jsme se zúčastnili přibližně 3x. Ale nebylo to pokaždé stejné, jednou jsme také měli určené stanoviště, kde se plnily úkoly, jako zásah používání proudnice, jak otvírat dveře, jak za ně zakleknout, kam se ukrýt při otevírání dveří, aby ho nezasáhly plameny. Pak je tělesná příprava nebo spíše fyzická příprava. Ta sem samozřejmě patří. Dříve jsme pro naši jednotku dělali přípravu tak, že chlapi chodili hrát volejbal do tělocvičny. Aby se zvyšovala jejich fyzická schopnost. Jakákoliv sportovní činnost na požárních stanicích nebo formou hry, se do toho počítá. Nejzásadnější pro fyzickou přípravu jsou požární útoky okrskové soutěže, kam patří 4 x 60 a 100 m překážek, to patří do základní fyzické přípravy hasiče. Prověřovací a taktické cvičení, no, prověřovací cvičení patří k důležité odborné přípravě hasičů. Protože praxi nic nenahradí. Je rozdíl ve cvičení taktických a prověřovacích. Ale my ho moc nerozlišujeme, zkrátka děláme cvičení. Dá se námět „rodinný dům“, že vznikl požár. Jednotce se to dá předem vědět, je na to připravena, přijede na místo a aplikuje postup, tomu se říká taktické cvičení. Pak je prověřovací cvičení, kdy jednotka nic netuší, až když přijede na místo a seznámí se s úkolem. Každé to cvičení je v rámci odborné přípravy, kdy se zdokonaluje a ověřuje znalost členů v jednotce. Prověřovací a taktické cvičení si určuje velitel jednotky, anebo může přijít vyhlášení poplachu z HZS. To už se nám taky stalo, byl to výjezd k dopravní nehodě. Kdy se hodnotilo, jak jsme schopni dojet na místo, jak provádíme činnost a pak se provedla kontrola na jednotce. Zda provádíme vše, tak jak se má podle předpisů. Samozřejmě prověřovací cvičení děláme několikrát do roka. Buď je tedy veřejný námět a ví se, co se bude dělat, nebo velitel připraví prověřovací, kdy nic nevědí. Nemusí jít přímo o požár, může to být dopravní nehoda nebo únik nebezpečné látky. Je to různorodé, také jsme měli cvičení na hledání lidí v lese nebo malých dětí. V rámci okrsku je kvalitnější tím, že je tam součinnost jednotek. Tzn. s technikou, lidmi z jednotek, dochází k poznávání se a seznámení se. Dělali jsme i cvičení se záchrannou službou, pracujeme spolu často i s policií. Je to poznávání a spolupráce na cvičeních. Ale nedá se to moc naplánovat, když chceme udělat cvičení se záchrankou, je to složité, když mají opravdový výjezd, tak se nic neuskuteční.

13. Jaká témata se nejvíc řeší při pravidelné odborné přípravě a máte nějaké materiály?

Neobsáhlejší je požární taktika, zásahy a chování u dopravních nehod v našem případě. To jsou věci, na které se školení nejvíc zaměřuje a pak zdravotní témata. Využíváme materiály, které jsou už na odbornou přípravu jako takovou a je jich dost.

V rámci přípravy si velitel materiály vyhledá a čerpá z nich při přípravě. Nejvíc jich je na odborných serverech na internetu. Kde je odborná příprava. Požáry, kde pravidelně vychází témata školení. Přímou jsou servery na odbornou přípravu, kde je dobré zpracování jak témat, tak je tam i, jak by se mělo proškolit.

14. Kdo organizuje pravidelnou odbornou přípravu pro velitele a strojníky?

Pro velitele a strojníky HZS a pro členy v jednotce velitel.

15. Jaký je rozdíl pravidelné odborné přípravy pro velitele a jiného člena jednotky?

Rozdíl je v hodinách. Kdy velitel absolvuje 16 hodin u HZS, zatímco ostatní u své jednotky pravidelně ročně těch 40 hodin.

16. Odborná příprava k získání nebo prodloužení odborné způsobilosti, co to znamená, jak to probíhá v praxi?

Organizuje to HZS kraje. Těchto kurzů se účastní velitelé, strojníci a nositelé dýchací techniky. Např. u dýchací techniky si udělá kurz u nich a pak každoročně jezdí k HZS. U nás byla výjimka, kdy byl svolán okrsek do města a přijel k nám. Bylo to lepší skrz organizaci. Pokud chce být nově, získá ji základním kurzem, což je 40 hodin. A pak je to cyklickou. Pro velitele, který si chce prodloužit, je to 8 hodin každoročně, minimálně 3x za 5 let. Po absolvování se vydává osvědčení. Po úvodním kurzu se tedy vydá certifikát, po pětiletém přezkoušení se dává záznam o prodloužení osvědčení odborné způsobilosti. To se vydává, když se to udělá. Na základě certifikátu dostane osvědčení a každých 5 let se to potvrzuje na HZS.

17. Co by se stalo, kdybyste se těchto příprav neúčastnil po stanovenou dobu?

Pokud bychom se neúčastnili, tak bychom museli znovu získat novou způsobilost. Jako by šel na nový kurz. Svým způsobem s tím e-learningem udělá znovu celý kurz od začátku. Ale to bylo skrz ten koronavirus. Dříve to bylo u HZS, kdy se uložil test, a přezkoušení proběhlo touto formou.

18. Na jak dlouho Vám vystavují osvědčení o odborné způsobilosti a je prodloužováno?

Na 5 let a vždy, pokud je přezkoušení v pořádku. E-learning až do té doby, než to neuděláte. Po 5 letech.

19. Specializační kurzy, co si pod tím mohu představit a jaké kurzy to jsou?

Odborná příprava ani hasičů, ale je to kurz, třeba odbornost na AED, motorové pily, řidiči (strojníci). Tato školení provádějí příslušníci HZS. Nejlepší je, když se kurzu účastní velitel nebo pověřená osoba, a ta to pak přenáší na členy jednotky. Ohledně času, tak každé kurzy to mají jinak. Kurzy se provádí u nás podle předpisů vydaných bezpečností práce. Učí nás kácet stromy, jak pracovat s motorovou pilou, je to odborník z oboru. Ale může se i jezdit na HZS. Řekl bych, že je to dobrovolné, zda někdo tento specializační kurz chce absolvovat. Objednáte se a oni vás proškolí, jak by se to mělo dělat.

20. Jakých kurzů se vaše jednotka zúčastní a kdo tuto činnost provádí ve vaší jednotce?

Pověření lidé, třeba 2 lidi, kteří poznatky přenášejí na ostatní. Zaškolení s technikou dělá velitel, velitel družstev a strojníci. Když je to školení cyklické, tak strojník a velitel. Nebo určitý počet strojníků a podle počtu v jednotce, my jich máme víc. Účastní se kurzů na nositele dýchací techniky, pily nebo vyprošťovací techniku.

21. Provádíte i praktický výcvik s pilou nebo vyprošťovací technikou ve vaší jednotce nebo to provádí jen na specializačních kurzech?

Provádí se to u nás v jednotce, kdy za námi přijede odborník z HZS, anebo na specializačních kurzech. Příklad dopravní nehody, bereme teorii v zimních měsících a pak, když je to možné jdeme ven a provádíme praxi a rozstříháme auta.

22. Myslíte si, že je odborná příprava dostačující?

Ano. Když jsme zjistili, že je potřeba odbornou přípravu upravit, tak ji máme radši ve větším rozsahu. Abychom všechno pokryli v dostatečném rozsahu.

23. Není na Vás jako na velitele kladeno mnoho povinností?

Ano je, ale je to nutné.

24. Chtěl byste, aby vaše jednotka měla více kompetencí?

Ano, možná by to nebylo špatné. Stálo by to za úvahu. I když jako velitel zásahu, ten má kompetencí dost a rozhoduje o všem.

25. Jaký byl pro Vás nejzajímavější praktický výcvik nebo školení?

Bylo jich mnoho, záleží na tom, kdo to dělá, kdo mluví. Nesmí jít o někoho, kdo drmolí a neměl by to číst. Pak je to pro toho člověka, když zajímavější.

Zásahová činnost

1. Jak je realizována zásahová činnost?

Plně je organizována předpisy. Bojovým řádem a cvičebním. Tím se řídí veškerá zásahová činnost, kdy je rozpracovaný přesný postup na určitý typ zásahu. Operační středisko nám vyhlásí poplach, vyjíždíme na místo, po celou dobu podléháme operačnímu středisku, na místě činu provedeme průzkum, záchranu lidí, zvířat a majetku, provedeme zásah, pokud je situace pod kontrolou a nehrozí žádné nebezpečí, vracíme se na základnu. Když dorazíme, ohlásíme to operačnímu středisku a připravíme znovu akceschopnost jednotky. To znamená, že zkontrolujeme hadice, pokud jsou poškozené, vyřadíme je a vyměníme, natankujeme pohonné hmoty do všeho, co jsme vypotřebovali, zkontrolujeme naši výstroj a výzbroj. Očistíme auto, zkrátka uděláme vše, co je potřeba, abychom mohli znovu vyjet a být připraveni na zásah. Vše se řídí podle těch řádů.

2. Jakým aktem zásahová činnost začíná?

Vyhlášením poplachu, informační středisko nás informuje. Po celou dobu, podléháme operačnímu středisku, které nás vyslalo na zásah. Tak jedeme a než se dostaneme na místo, řídí nás operační středisko. Hned jak se dostaneme na místo a já začnu velet, operační středisko mi podléhá a už mi nediktuje, co mám dělat.

3. Setkal jste se někdy s planými poplachy?

Ano. Dřív byl planý poplach, když jednotka vyjela a nezasahovala. Dnes je to tak, že jakmile něco je, tak se může udělat průzkum na místě a už je to nějaká činnost. Ale snažíme se plané poplachy prohlédnout.

4. Vyjíždíte ke všem zásahům? Pokud ne, proč je tomu tak?

Ano, vyjíždíme ke všemu.

5. K jakým událostem vás nejvíce povolávají?

Nejčastější jsou technické zásahy, pomoc záchranné službě s osobou, dopravní nehody a požáry. Každá událost se mění. Technické zásahy pak ještě dělíme na ty případy, kdy hrozí nebezpečí z prodlení a na ty, kde ne, například je to odklizení po dopravní nehodě, která se stala před 2 h, tam to nebezpečí z prodlení není takové, jako když někde v místnosti uniká plyn a je tam někdo zavřený. Nebo otevření bytu, je něco na sporáku, dítě uvnitř nebo někdo volá o pomoc.

6. Povolávají vás i k dopravním nehodám? Pokud ne, mohl byste říct, z jakých důvodů nejste?

Ano, povolávají.

7. Pokud nemůžete vyjet, informujete někoho?

Nám se to příliš nestává, ale kdyby náhodou, tak co nejrychleji informujeme informační středisko, aby mohlo povolat jinou jednotku.

8. Vyjíždíte vždy přesně podle stanovaných časů?

Ano, někdy se stane, že vyjedeme i dřív. Ale většinou se do toho limitu 5 minut vejdem.

9. Je vždy čas odjezdu ze základny a čas dojezdu na místo podle stanovených časů? Pokud ne, jaký je pravděpodobný problém?

Ano je. Největší problém je špatná sjízdnost, negativní vliv. Většinou je to počasí. Nebo nějaká porucha při jízdě v technice. Většinou je to ale sjízdnost, kdy nám dělá problém sníh, náledí, déšť, silný vítr nebo mlha.

10. Můžete vyjíždět i mimo své místní působení? Pokud ano proč je tomu tak?

No pro nás jako kategorii II, kdy jsme rozšířenou, vyjíždíme mimo obec a kolikrát jsme vyjeli i mimo. Mělo by to být určené v poplachovém plánu plošného pokrytí. Ale jaksi se nám stal nedávno případ, že jsme zasahovali u velké nehody za hranicemi v Německu. Když je tedy potřeba, tak se jede na pomoc dalším a bere se to v rámci plošného pokrytí nebo i nad jeho rámeček.

11. V jakém počtu členů, můžete vyjíždět k zásahu?

Můžeme vyjíždět s jedním družstvem, a to ve stavu 1+3, tedy to je nejnižší stav.

12. Stalo se někdy, že jste nemohli vyjet skrz nedostatek členů? Pokud ano, jaká byla příčina?

U nás se to zatím nestalo.

13. Jaké úkoly máte jako velitel na místě zásahu?

Na místě zásahu mám mnoho pravomocí. Pokud přijedeme na místo jako první, velím tam, dokud by si to někdo s právem přednostního velení nepřebíral. Podám operačnímu středisku, kterému jsem podléhal od vyhlášení poplachu po příjezd na místo, že jsme dorazili, musím zhodnotit situaci, zda nebude třeba povolání dalších jednotek. Místo si rozdělím na bojové úseky a vyšlu členy, aby provedli průzkum a předali mi informace, pověřím také velitele úseku, který tu část má na starosti. Opravdu je toho mnoho, co musím. Spolupracuji s policií, záchrankou nebo majitelem firmy, kde se zrovna zásah provádí. Mohu také zřídit štáb, zvolit náčelníka a všichni jsou mi podřízeni.

14. Jste vždy velitelem zásahu, i když spolupracujete s jinými jednotkami SDHO? Jestli ne, můžete vysvětlit proč?

Nejsem vždy, záleží na tom, kdo se na místo dostává jako první a většinou se snažíme chovat k ostatním tak, že kdo je první, tak tomu velí. Samozřejmě pokud dělá chyby, převezmeme to, aby nebyly nějaké škody. Ale většinou je necháme. Taky se nám stává, že jsme na místě sami a s nikým nespolupracujeme, takže to řešit nemusíme.

15. Jste vždy velitelem zásahu, i když jsou na místě jiné složky jako PČR nebo ZZS. Pokud ne, můžete objasnit, proč nejste?

To také ne, některé zásahy patří například policii, třeba když se vyhledávají osoby. Ale třeba, když je dopravní nehoda, která je závažná, a hasiči zasahují, tak velíme my. Do té doby, než se udělá vše potřebné z naší strany, mohlo by totiž hrozit nebezpečí policistům, kdyby unikala nějaká nebezpečná látka a bylo by zapotřebí použití dýchací techniky. O tomto se také zmiňuje bojový řád. Záchraná zdravotnická služba, u ní je to složitější, pokud je velký zásah, bude se muset spokojit s tím, že velí hasiči, že je nepustí do budovy nebo tak. Pokud je ale vše v pořádku, necháme je dělat si svoji práci a pomáháme jim třeba při vynášení osob z budov.

16. Jak probíhá zásahová činnost na místě zásahu?

Záleží na tom, o jakou nehodu se jedná.

17. Při zásahu rozdáváte úkoly, jaké to jsou?

Nepustím nikoho se přiblížit, pokud hrozí nějaké nebezpečí. Máme třeba i dalekohled, kterým zjišťujeme situaci na místě. Jestli třeba nevytéká nebezpečná látka. Ale teď k úkolům. Mám povinnost informovat operační středisko, že jsme dorazili na místo. Musí být proveden průzkum, záchrana osob a provést třeba hašení požáru. Můžu si rozdělit místo na bojové úseky a zvolit velitele úseku, který mi pak podává informace přes vysílačku. Třeba musím zajistit lidi, kteří tam nemají co dělat a byl by ohrožen jejich život. Komunikuji s operačním střediskem, kterému mohu zadávat úkoly, že bude potřeba dalších jednotek nebo aby povolali jiné síly například policie, která mi zajistí uzavření komunikace, abychom se mohli věnovat jen hašení a těch věcí okolo.

18. Máte dostatečnou techniku pro vykonání zásahu?

Ano, ale vždy by mohla být lepší, dokonalejší. Ale na tu běžnou zásahovou činnost je dostačující.

19. Považujete činnost JSDHO za důležitou? Pokud ano, zdůvodněte, prosím.

Ano, jsou to lidé, kteří by tam měli být nejdřív. Je strašně důležité znát místní podmínky. Je to velká výhoda, může jít o situaci, kdy mi známe výborně místní podmínky, které by ostatní jednotky třeba neznaly. Takže můžeme co nejlépe zasáhnout. Pokud by nějaká jednotka zásah přebrala, měli bychom jí být nápomocni. Důležitou otázkou je, zda je důležité, aby si to někdo přebíral.

20. S jakými nejnebezpečnějším zásahem jste se za poslední 3 roky setkal?

Myslím, že to byl výbuch bytového domu v Lenoře. Ale samozřejmě jich za ta léta, co jsem u jednotky, bylo víc.

21. Myslíte si, že jste na tuto nebezpečnou situaci byli po všech stránkách dobře připraveni?

Ano, ale každý zásah je specifický, a ne na každý se dá připravit po všech stránkách. Nikdy nevíme, na co jedeme, a vždy je něco, co nás překvapí a zaskočí. Při zásahu je dobré také umět improvizovat, je to těžké ale potřebné. Dám příklad: jste na zásahu a nemáte potřebnou techniku, tak se musí vymyslet něco, co by se mohlo hodit. A toto je velmi obtížné vymyslet.

22. Účastnili jste se zásahu bytového domu v Lenoře v roce 2019? Pokud ne, proč tomu tak bylo? A setkali jste se někdy s nějakým podobným případem?

Ano, účastnili jsme se. Přijeli jsme na místo hned po místní jednotce a musím uznat, že to byl zajímavý zásah. Myslím, že se s tímto nikdo v naší jednotce předtím nesetkal.

23. Byla to pro vaši jednotku náročná činnost?

Samozřejmě že byla, ale myslím, že jsme udělali vše, co se dalo, abychom zachránili životy a zabránily dalšímu šíření ohně.

ROZHOVOR/RESPONDENT 2

1. Jak dlouho jste u JSDHO?

U jednotky jsem 13 let.

2. Jak dlouho jste velitelem?

Velitelem jsem od roku 2015.

3. Kolik členů má vaše jednotka?

Naše jednotka má devět aktivních členů, kteří vyjíždějí na zásahy.

4. Jak je realizovaná odborná příprava a podle jakého předpisu?

Je realizovaná podle pokynu, který vydává generální ředitelství HZS, a v něm jsou povinná témata, která musíme probrat, pak je také obsažena ve vyhlášce 247 z roku 2001 a v zákoně 133 o požární ochraně. Pro velitele a strojníky je organizována HZS krajem – územní odbor, kde probíhá povinné školení. A pro ostatní členy organizuje velitel jednotky.

5. Dělí se odborná příprava?

Dá se dělit na základní pravidelná příprava nebo také cyklická, pak jsou kurzy pro velitele, strojníky takzvaná příprava pro odbornou způsobilost. A dále pro nositele dýchací techniky a obsluhy motorové řetězové pily jsou specializační kurzy.

6. Co musí absolvovat nový člen předtím, než může samostatně vykonávat úkoly při zdolávání požárů?

Musí absolvovat základní odbornou přípravu a je pověřen velitelem k vykonání činnosti.

7. Co obnáší základní odborná příprava?

Jde o teoretické a praktické školení. Každá základní odborná příprava se zaznamenává do dokumentace, kterou jsem povinen si vést. Při základní přípravě seznamujeme nového člena úplně se vším, co by měl hasič ke své práci znát. Například jak to na stanici funguje, kde se co nachází. Pak procházíme auto, kde se nachází potřebná technika, ukazuje se mu, jak to vše funguje, aby byl schopný při zásahu fungovat. Poučujeme ho, jaké jsou povinnosti na místě zásahu a aby dodržoval zásady bezpečného zásahu. Vycházíme z pokynu generálního ředitelství, které udává takový obsah, co by mělo být probráno s nováčky. Pak pracujeme s bojovým řádem, aby se vědělo, jak se má postupovat při zásahu nebo používáme cvičební řád, právě na to, aby se vědělo, jak se chovat a pracovat s technikou. Základní přípravu pro členy organizuje velitel jednotky a měla by trvat 40 hodin. Vede se dokumentace o absolvování základní přípravy a sepisuje se protokol o provedení.

8. Pokud vaše jednotka pracuje s dýchací technikou, musí členové absolvovat širší základní odbornou přípravu?

Přesně tak, musí. Absolvuje specializační kurz na nositele dýchací techniky, kdy ho školí příslušník HZS. Na tento kurz jsou předurčení členové jednotky. Podmínkou pro absolvování kurzu je potřeba mít zdravotní způsobilost k nošení dýchací techniky. Kurz probíhá formou teoretické a praktické výuky. Praktická výuka probíhá například v zakouřeném polygonu.

9. Kde může probíhat základní odborná příprava? A vykonáváte ji ve spolupráci s jinými JSDHO?

Základní odborná příprava se provádí v naší jednotce. Teoretická část probíhá v zasedací místnosti obecního úřadu a praktická část probíhá na stanici přímo s vybavením a prostředky jednotky.

10. Pravidelná odborná příprava je další částí. Kdo se této přípravy účastní a co si pod tím můžu představit?

Této přípravy se účastní všichni členové. Je organizována velitelem, který má roční plán odborné přípravy, ve kterém je určeno, co se bude proškolovat a kdy. V naší jednotce probíhá pravidelná odborná příprava jednou za půl roku, kde se snažíme splnit 40 hodin, většinou to bývá méně. O provedení se sepisuje záznam o provedení pravidelné přípravy, kde je uveden datum, školitel a zúčastněné osoby. Pravidelná odborná příprava probíhá buď na stanici, nebo venku. Pro velitele a strojníky pak na stanici HZS kraje – územní odbor.

11. Spolupracujete s dalšími složkami nebo složkami při pravidelné odborné přípravě?

Spolupracujeme jen s ostatními JSDH v okrese.

12. Pravidelná odborná příprava by měla obsahovat takové základní části, mohl byste mi o ní něco říct?

Měly by se prohlubovat, zdokonalovat určité znalosti. Může jít o nové nebo o ty, které už známe. Většinou je to nějaká forma školení, seminářů, přednášek nebo se zkouší praxe a teorie. Prověřovací a taktické cvičení, to znamená, že buď se udělá cvičení, o kterém víme a jsme na něj připraveni, to je taktické cvičení. Nebo se nám může vyhlásit poplach a my se to dozvíme až na místě, že jde o nějakou simulaci, tomu se říká prověřovací cvičení. Pak je fyzická příprava, kdy jde buď o požární sport, nebo může být individuální příprava, aby zůstali hasiči v kondici.

13. Jaká témata se nejvíc řeší při pravidelné odborné přípravě a méně k dispozici nějaké materiály?

Řeší se zdravotní věda, správný postup u zásahu a možné nebezpečí při vykonávání práce při zásahu, například popálení, podchlazení, anebo pád z výšky. Jsou určité servery na internetu, kde se dají najít a čerpat z nich. A materiály také poskytuje generální ředitelství HZS.

14. Kdo organizuje pravidelnou odbornou přípravu pro velitele a strojníky?

Pro velitele a strojníky organizuje HZS. A pro ostatní členy jednotky to organizuje velitel.

15. Jaký je rozdíl pravidelné odborné přípravy pro velitele a jiného člena jednotky?

Je rozdíl v tom, kdo to pro ně organizuje, a pak to jsou hodiny, které musí splnit. Že u naší jednotky se doporučuje ještě spolupráce s HZS, pokud jde o velitele a strojníky.

16. Odborná příprava k získání nebo prodloužení odborné způsobilosti, co to znamená, jak to probíhá v praxi?

Abychom mohli dělat určitou činnost v jednotce, musíme mít nějaké odborné znalosti. Získává se základním kurzem, který trvá 40 hodin a organizuje ho HZS kraje. Takže abych mohl dělat velitele, musel jsem absolvovat určitý kurz pro získání odborné způsobilosti, který trval 40 hodin, a musím chodit na prodloužení platnosti, kde je rozsah hodin kratší než počáteční, a to osm hodin. Jednou za pět let musím splnit test a do pěti let musím jít 3x na teoretické školení, které probíhá na HZS. Nebo jak to bylo teď, v době pandemie koronaviru formou e-learningu. Ale záleží na tom, kdo se této přípravy účastní. Jestliže je to velitel kategorie II nebo III, je zde rozsah 40 hodin, ale třeba strojníci mají 24 hodin. Po úspěšném absolvování odborné způsobilosti se vydává osvědčení o odborné způsobilosti.

17. Co by se stalo, kdybyste se těchto příprav neúčastnil po stanovenou dobu?

Ztratil bych odbornou způsobilost a musel bych dělat znovu základní kurz v rozsahu 40 hodin jako nový velitel.

18. Na jak dlouho Vám vystavují osvědčení o odborné způsobilosti a je to prodloužováno?

Vystavuje se na 5 let. Po pěti letech a po úspěšném vykonání úspěšného testu je vždy prodloužena.

19. Specializační kurzy, co si pod tím mohu představit a jaké kurzy to jsou?

To jsou určité kurzy, například ten, kdo používá dýchací techniky, se účastní kurzu nositel dýchací techniky, nebo jsou kurzy na motorové pily, techniky nebo na práci na vodní hladině. Kurzů se účastní předurčení členové jednotky. Časový rozsah těchto kurzů je vždy jiný, neboť na každý kurz je potřeba jiný rozsah hodin. Kurzy se uskutečňují z HZS krajů nebo my to máme tak, že se provádí školení na motorové pily u jiné jednotky, kde se sejde více členů z jednotek okrsku a za námi přijede pověřená

osoba z HZS. Když se kurz udělá, dostává se potvrzení o absolvování kurzu a musí se pravidelně, jednou za rok přeškolovat, tedy alespoň u dýchací techniky a motorových pil.

20. Jakých kurzů se vaše jednotky účastní a kdo tuto činnost provádí ve vaší jednotce?

U nás se účastníme kurzu nositele dýchací techniky a na motorové pily. A činnost provádí ti, co mají oprávnění používat určenou techniku.

21. Provádíte i praktický výcvik s pilou nebo vyprošťovací technikou ve vaší jednotce nebo se to provádí jen na specializačních kurzech?

S vyprošťovací technikou ne, nemáme na to předurčení. A s pilou na specializačních kurzech.

22. Myslíte si, že je odborná příprava dostačující?

V rámci možností ano.

23. Není na Vás jako na velitele kladeno mnoho povinností?

Ano je. Ale bez toho to nejde.

24. Jaký byl pro Vás nejzajímavější praktický výcvik nebo školení?

Nejzajímavější bylo vynesení poraněné osoby ze zakouřené místnosti z polygonu, kde nebylo vidět na krok.

Zásahová činnost

1. Jak je realizovaná zásahová činnost?

Realizuje se podle bojového řádu.

2. Jakým aktem zásahová činnost začíná?

Vyhlášením poplachu. Operační středisko nám zasílá nejdříve sms a vzápětí nám volá automat, že je požár nebo technická pomoc a ať velitel kontaktuje OPIS HZS o tom, že vyjíždějí, a informuje se o aktuální situaci.

3. Setkal jste se někdy s planými poplachy?

Ano. Požár kůlny, kdy důvodem bylo neohlášené pálení poblíž objektu.

4. Vyjíždíte ke všem zásahům? Pokud ne, proč je tomu tak?

Nevyjíždíme. K dopravním nehodám nevyjíždíme, protože k tomu nejsme předurčení. Anebo když nemáme dostatečný počet členů, tak nevyjíždíme.

5. K jakým událostem vás nejvíce povolávají?

Nejčastěji to jsou technické pomoci, odstranění překážek z komunikací, vytopené domy. K požárům minimálně.

6. Povolávají vás i k dopravním nehodám? Pokud ne, mohl byste říct, z jakých důvodů nejste?

Ne, je to z důvodu nedostatečného počtu členů a nedostatku financí ze strany zřizovatele, vemte si, že jezdíme k požáru autem z roku 1967.

7. Pokud nemůžete vyjet, informujete někoho?

Ano, operační středisko HZS kraje.

8. Vyjíždíte vždy přesně podle stanovených časů?

Snažíme se vždy dodržet stanovený čas, ale ne vždy se to povede.

9. Je vždy čas odjezdu ze základny a čas dojezdu na místo podle stanovených časů? Pokud ne, jaký je pravděpodobný problém?

Většinou ano. Pokud se stanovený čas nedodrží, je to způsobeno například zastaralou technikou, kdy nám neumožní včasný dojezd na místo. Nebo to jsou povětrnostní vlivy.

10. Můžete vyjíždět i mimo své místní působení? Pokud ano, proč je tomu tak?

Ano, jsme zařazeni do plošného pokrytí území.

11. V jakém počtu členů, můžete vyjíždět k zásahu?

Minimálně jsou 4, takže tři plus jedna k požáru, to znamená tři hasiči a velitel. Pro technickou pomoc může být 1+1.

12. Stalo se někdy, že jste nemohli vyjet skrz nedostatek členů? Pokud ano, jaká byla příčina?

Ano, většinou je to nemoc, dovolená anebo práce.

13. Jaké úkoly máte jako velitel na místě zásahu?

Mám za úkol informovat KOPIS o momentální situaci.

14. Jste vždy velitelem zásahu, i když spolupracujete s jinými jednotkami SDHO? Jestli ne, můžete vysvětlit proč?

Velitelem zásahu jsem, pokud moje jednotka na místo zásahu dorazí jako první. Jakmile přijede JPO II nebo JPO I, přebírají velení velitelé těchto jednotek.

15. Jste vždy velitelem zásahu, i když jsou na místě jiné složky jako PČR nebo ZZS. Pokud ne, můžete objasnit, proč nejste?

To záleží na typu zásahu. Pokud jde o požár a jsou přítomní PČR nebo ZZS, tak místo zásahu vede velitel jednotky hasičů. A pokud se jedná o vyhledávání osob, tak zásah vede PČR.

16. Jak probíhá zásahová činnost na místě zásahu?

Přijedeme na místo zásahu. Jako první se dělá průzkum, kdy mi ostatní hasiči podávají hlášení o místě a já na tom základě povedu zásah. Ale záleží na tom, o jaký zásah se jedná, každá činnost při zásahu je jinak specifická.

17. Při zásahu rozdáváte úkoly, jaké to jsou?

Rozdávám úkoly ostatním členům. Můžu požádat policii, aby hlídala dopravu, a pokud není na místě, můžu vyčlenit členy ze své jednotky. Můžu požádat osobní a věcnou pomoc. Můžu zakázat vstup neoprávněným osobám. Pokud by neuposlechly, jsem oprávněn zavolat policii.

18. Máte dostatečnou techniku pro vykonání zásahu?

V rámci možností ano, ale mohla by být určitě novější, modernější.

19. Považujete činnost JSDHO za důležitou? Pokud ano, zdůvodněte, prosím.

Ano. Protože v okrese jsou jenom dvě profesionální jednotky, které by nestíhaly a nezvládaly pokrýt celé území. Většinou je to tak, že dobrovolné jednotky jsou v každé obci, které jsou schopné včasné zasáhnout a provést záchranu osob nebo majetku, aniž by vznikla větší škoda.

20. S jakým nejnebezpečnějším zásahem jste se za poslední 3 roky setkal?

Výbuch plynu v bytovém domě v Lenoře.

21. Myslíte si, že jste na tuto nebezpečnou situaci byli po všech stránkách dobře připraveni?

Nevím, jestli jsme byli na tento specifický zásah připraveni, ale s pomocí ostatních jednotek SDH jsme celou situaci vyřešili úspěšně.

22. Účastnili jste se zásahu bytového domu v Lenoře v roce 2019? Pokud ne, proč tomu tak bylo? A setkali jste se někdy s nějakým podobným případem?

Ano, účastnili. A s obdobným případem jsem se ještě nesetkal.

23. Byla to pro vaši jednotku náročná činnost?

Ano. Náročná pro nás byla panika na místě, mysleli jsme si, že jedeme k požáru a objekt je bez ohrožených osob. Když jsme přijeli na místo, zjistili jsme, že se jedná o výbuch a v domě jsou stále uvězněné osoby. Jedna ze zajímavých činností byla, že jsme museli vylézt po automobilovém žebříku na balkon, kde byla ohrožena osoba, která byla v šoku a měla strach vlézt na žebřík a nechtěla si nechat pomoc, chtěla vyskočit. Nakonec se nám povedlo získat si jeho důvěru a nechal si od nás pomoc. Tato situace pro nás byla zcela nová.

ROZHOVOR/ RESPONDENT 3

1. Jak dlouho jste u jednotek SDH?

11 let.

2. Jak dlouho jste velitelem?

Dva roky velitelem. A zástupce velitele sedm let.

3. Kolik členů má vaše jednotka?

20 členů.

4. Jak je realizovaná odborná příprava a podle jakého předpisu?

Formou teoretického školení ve zbrojnici, případně samostudium, praktické výcviky nebo školení. Je realizována dle zákona o požární ochraně a vyhlášky o organizaci a činnosti JPO.

5. Dělí se odborná příprava?

Ano – základní při vstupu do jednotky, pravidelná vypsání témata od GŘ HZS, odborná způsobilost a specializační kurzy jako nositelé dýchací techniky, velitelé, strojníci a technik ochrany obyvatel.

6. Co musí absolvovat nový člen předtím, než může samostatně vykonávat úkoly při zdolávání požárů?

Absolvovat základní odbornou přípravu, případně pak dále absolvovat kurz nositel dýchací techniky.

7. Co obnáší základní odborná příprava?

Organizuje ji velitel jednotky. Trvá 40 hodin. Jde o teoretické i praktické školení a první pomoc dle zákona o požární ochraně a vyhlášky o organizaci a činnosti JPO. Poté se provede záznam o školení. O provedení základní odborné přípravy se sepisuje protokol o provedení základní odborné přípravy.

8. Pokud vaše jednotka pracuje s dýchací technikou, musí členové absolvovat širší základní odbornou přípravu?

Ano, musí.

9. Kde může probíhat základní odborná příprava? A vykonáváte ji ve spolupráci s jinými JSDHO?

V požární zbrojnici, doma – samostudium, venku dle požadavků praktického výcviku a základní odbornou přípravu si organizujeme sami v jednotce.

10. Pravidelná odborná příprava je další částí, kdo se této přípravy účastní a co si pod tím můžu představit?

Účastní se jí všichni členové jednotky. Organizuje ji velitel jednotky a sepisuje záznam o provedení pravidelné odborné přípravy s datem, školitelem a zúčastněnými hasiči. Pravidelná příprava probíhá přibližně jednou za dva měsíce, obvykle více témat najednou, podle časových možností členů jednotky. Příprava probíhá 40 hodin a probíhá v hasičské zbrojnici.

11. Spolupracujete s dalšími jednotkami nebo složkami při pravidelné odborné přípravě?

Převážně s jinými složkami, jako jsou Horská služba nebo Červený kříž, nespolečně pracujeme. Pouze s ostatními JSDH v okrsku.

12. Pravidelná odborná příprava by měla obsahovat takové základní části, mohl byste mi o nich něco říci?

Vím, jde o fyzickou přípravu, prověřovací a taktická cvičení a pak zlepšování nebo spíše prohlubování odborných znalostí.

13. Jaká témata se nejvíc řeší při pravidelné odborné přípravě a máte nějaké materiály?

Témata, se kterými se nejčastěji setkáváme v praxi, takže obsluha motorových pil, používání DT, práce s prostředky strojní a technické služby v jednotce a radioprovoz. K pravidelné přípravě vydává seznam témat generální ředitelství HZS, já si potom stáhnu materiály z internetu, případně bojového řádu. Takže materiály jsou dostupné na internetu.

14. Kdo organizuje pravidelnou odbornou přípravu pro velitele a strojníky?

HZS kraje, územní odbor.

15. Jaký je rozdíl pravidelné odborné přípravy pro velitele a jiného člena jednotky?

Velitel musí absolvovat kurz u HZS, dále se pravidelně školit ve více tématech. Jde o několikadenní školení dle předepsaného počtu hodin na stanici HZS kraje, teorie, praxe, každoročně, 1x za 5 let test. Dále pak více témat v pravidelné odborné přípravě.

16. Odborná příprava k získání nebo prodloužení odborné způsobilosti, co to znamená, jak to probíhá v praxi?

Organizuje ji HZS kraje, územní odbor pro velitele, strojníky. Účastní se jí ten, kdo byl vybrán a chtěl získat některou z odborných způsobilostí. Získání odborné přípravy se vede podle vyhlášky o organizaci a činnosti JPO a každá má jiný časový rozsah. Aby došlo k prodloužení způsobilosti, dochází dle vyhlášky o organizaci a činnosti JPO, zase záleží, o koho se jedná. Například velitel se musí zúčastnit jednou za rok a pak jednou za pět let dojde ke zkoušce. Po absolvování se vydává osvědčení.

17. Co by se stalo, kdybyste se těchto příprav neúčastnil po stanovenou dobu?

Způsobilost by propadla.

18. Na jak dlouho Vám vystavují osvědčení o odborné způsobilosti a je prodlužováno?

Jsou vydané na pět let a po pěti letech po absolvování předepsaných cyklických školení absolvováním testu.

19. Specializační kurzy, co si pod tím mohu představit a jaké kurzy to jsou?

Jde o specializační kurzy pro hasiče pro další činnosti vykonávané v jednotce. U naší jednotky například kurz nositele dýchací techniky, obsluhy motorových pil a technik ochrany obyvatel. Účastní se jich ten, kdo byl vybrán a chtěl by se zúčastnit některého z kurzů a zvýšit svoji kvalifikaci. Kurzy probíhají zpravidla jednou ročně a probíhají v rozsahu stanoveném vyhláškou. Po absolvování se opět dostává osvědčení.

20. Jakých kurzů se vaše jednotka zúčastní a kdo tuto činnost provádí ve vaší jednotce?

Kurzy probíhají buď na stanici HZS, na některé z požárních zbrojnic v okrsku a v terénu, dle kurzu. Naše jednotka se účastní kurzu nositelů dýchací techniky, obsluhy motorových pil a technika ochrany obyvatel.

21. Provádíte i praktický výcvik s pilou nebo vyprošťovací technikou ve vaší jednotce nebo to provádí jen na specializačních kurzech?

Provádíme vlastní zdokonalování praktických zkušeností i na pravidelných kurzech pořádaných HZS či v rámci okrsku.

22. Myslíte si, že je odborná příprava dostačující?

V rámci možností dobrovolných jednotek ano.

23. Není na Vás jako na velitele kladeno mnoho povinností?

Myslím, že je to přiměřené vzhledem k zodpovědnosti.

24. Jaký byl pro Vás nejzajímavější praktický výcvik nebo školení?

Praktické výcviky, nejvíce výcvik nositelů dýchací techniky v reálně zakouřeném prostředí.

Zásahová činnost

1. Jak je realizovaná zásahová činnost?

Vyhlášením poplachu operačním střediskem, za účasti členů JSDH za pomoci požární techniky.

2. Jakým aktem zásahová činnost začíná?

Vyhlášením poplachu

3. Setkal jste se někdy s planými poplachy?

Ano.

4. Vyjíždíte ke všem zásahům? Pokud ne, proč je tomu tak?

Ano, kromě zásahů u dopravních nehod.

5. K jakým událostem vás nejvíce povolávají?

Technické pomoci, nejčastěji odstranění padlých stromů.

6. Povolávají vás i k dopravním nehodám? Pokud ne, mohl byste říct, z jakých důvodů nejste?

Ne, naše jednotka není předurčena a nemá vybavení.

7. Pokud nemůžete vyjet, informujete někoho?

Ano.

8. Vyjíždíte vždy přesně podle stanovaných časů?

Ano.

9. Je vždy čas odjezdu ze základny a čas dojezdu na místo podle stanovených časů? Pokud ne, jaký je pravděpodobný problém?

Většinou ano.

10. Můžete vyjíždět i mimo své místní působení? Pokud ano proč je tomu tak?

Ano, na žádost operačního důstojníka.

11. V jakém počtu členů, můžete vyjíždět k zásahu?

V minimálním počtu jedna plus tři, v některých případech i jedna plus jedna.

12. Stalo se někdy, že jste nemohli vyjet skrz nedostatek členů? Pokud ano, jaká byla příčina?

Ano, nepřítomnost strojníka v dopoledních hodinách.

13. Jaké úkoly máte jako velitel na místě zásahu?

Komunikovat s operačním střediskem, dalšími jednotkami a řídit zásah.

14. Jste vždy velitelem zásahu, i když spolupracujete s jinými jednotkami SDHO? Jestli ne, můžete vysvětlit proč?

Ne, velitelem jsem, pokud přijedu první na místo, pokud je to v mém katastru nebo pokud nevyužije další z velitelů právo přednostního velení, nebo pokud nevelí jiná složka IZS.

15. Jste vždy velitelem zásahu, i když jsou na místě jiné složky jako PČR nebo ZZS. Pokud ne, můžete objasnit, proč nejste?

Ne, pokud převažuje činnost jiné složky IZS, nebo podle typové činnosti velí velitel jiné složky.

16. Jak probíhá zásahová činnost na místě zásahu?

Nelze to takto popsat, každý zásah je jiný a specifický. Po příjezdu na místo podá velitel zprávu KOPIS a určí postup zásahu, případně koordinuje další jednotky. Spolupracuje s dalšími složkami IZS tak, aby co nejrychleji, nejbezpečněji a nejefektivněji vyřešili mimořádnou událost.

17. Při zásahu rozdáváte úkoly, jaké to jsou?

Úkoly, jak postupovat při mimořádné události členům jednotky, případně dalším jednotkám.

18. Máte dostatečnou techniku pro vykonání zásahu?

V rámci možností ano. Samozřejmě existuje mnohem modernější a lepší technika i prostředky, obce ale nemá neomezený rozpočet.

19. Považujete činnost JSDHO za důležitou? Pokud ano, zdůvodněte, prosím.

Ano. Jednotky sboru dobrovolných hasičů jsou zařazené do plošného pokrytí a je s nimi počítáno v rámci požárních poplachových plánů.

20. S jakými nejnebezpečnějším zásahem jste se za poslední 3 roky setkal?

Výbuch bytového domu v Lenoře.

21. Myslíte si, že jste na tuto nebezpečnou situaci byli po všech stránkách dobře připraveni?

Na takovou situaci není nikdo nikdy plně připraven, ale v rámci možností ji zasahující jednotky zvládly výborně.

22. Účastnili jste se zásahu bytového domu v Lenoře v roce 2019? Pokud ne, proč tomu tak bylo? A setkali jste se někdy s nějakým podobným případem?

Ano, účastnili. Se zásahem podobného rozsahu jsem se zatím nesetkal.

23. Byla to pro vaši jednotku náročná činnost?

Ano, byla to náročná činnost. Naše jednotka byla na místě jako první, museli jsme evakuovat osoby, zahájit hašení, koordinovat další jednotky. Brzy přijely okolní jednotky a HZS, velká pomoc byla také od obyvatel Lenory. Zásah pro nás trval 36 hodin.

6 Diskuze

Pro zajištění diskuze si autorka rozdělila a strukturovala otázky do jednotlivých skupin a následně je vyhodnotila. První tři otázky byly informativní, aby se získala představa o určitých jednotkách a věku korespondentů. Druhá skupina otázek je zaměřená na odbornou přípravu, tedy základní a pravidelnou odbornou přípravu, zda je vykonávána tak, jak má být. Třetí skupina otázek je pokládána na téma odborná příprava k získání odborné způsobilosti a specializačních kurzů. Čtvrtý okruh otázek je směřovaný na názor velitelů a pátý okruh otázek se bude zabývat zásahovou činností a zkušenostmi.

Respondenti u informativních otázek ohledně jejich činnosti v jednotce, měli lehce rozdílné odpovědi, ale dá se říci, že jejich činnost u jednotek sboru dobrovolných hasičů začala hned, jakmile to bylo možné podle zákona, a to od 18 let svého věku. Někdy i dříve, když navštěvovali hasičský kroužek, který vede sbor dobrovolných hasičů v jejich obci. Můžeme tedy podotknout, že pro všechny tři korespondenty je činnost v JSDHO velmi zajímavá a táhlo je to k této činnosti už od dětství. Zda je lepší před výkonem této činnosti podstoupit přípravu v kroužku mladých hasičů či nikoli, nevidí příliš rozdílností. Pokud se o tuto činnost zajímají v soukromí a baví je, lze uvést, že budou mít stejné pracovní nasazení nebo znalosti pro výkon této práce, jako ti, kdo se v dětství účastní těchto kroužků.

Na otázky ohledně odborné přípravy a pravidelné odborné přípravy se odpovědi lišily, ale ne v obsahu, ale v rozsahu časovém. Respondenti se shodli na tom, že je potřeba provést základní odbornou přípravu, než nastoupí nový člen a bude provádět zásah při požárech a dalších mimořádných událostech. Jejich délka provedení se ale už trochu lišila v tom, jak to má určitá jednotka nastavené. První respondent se vyjádřil, že základní odborná příprava se v jejich jednotce provádí déle, než tomu udává vyhláška, a že nový člen má na úplné zaškolení rok. Druhý a třetí respondent se shodli na tom, že vykonávají základní odbornou přípravu v rozsahu 40 hodin, jak tomu ukládá vyhláška Ministerstva vnitra 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Obsah základní přípravy už byl u všech stejný, a to že by měl obsahovat zdravotnickou přípravu a seznámení se s prostředky jednotky. Lze podotknout, že základní odborná příprava je velice důležitá, neboť se zde hasič zaučuje a seznamuje s prostředky jednotky, se kterými doposud nemusel přijít do styku. Autorka považuje zdravotnickou přípravu za úplný vrchol znalostí, neboť umět obstarat základní životní funkce

zraněného, než dorazí záchranná služba je opravdu nezbytné. To, že se provádí pravidelná odborná příprava podle legislativy v každé jednotce, je evidentní z odpovědí, které poskytli. Opět se, ale liší v tom, jak často a jak dlouho pravidelná příprava probíhá. Ano, tato příprava je také důležitou částí, kterou musí hasič procházet, aby se zdokonaloval a zjišťoval nové poznatky, avšak autorka není přesvědčená o tom, zda minimální počet 40 hodin je dostačující. Neboť je mnoho povinností a znalostí, které musí hasiči znát a bohužel pro nás, je mysl zrádná. Ovšem je pochopitelné, že se jedná o dobrovolné jednotky, a členové mají na starosti i své zaměstnání, a tak jsou rádi, že dodrží, alespoň minimální počet hodin. Překvapující pozitivní zjištění z odpovědí bylo, že jednotky na vybraném území mezi sebou komunikují a provádějí cvičení, ve formě požárního útoku. Lze doporučit tuto spolupráci i ostatním jednotkám, aby se hasiči mezi sebou znali, neboť může se naskytnout situace, že budou zasahovat na stejném místě a bude potřeba jejich koordinace. Už z takto přípravných cvičení se jejich činnost na místě zásahu může stát efektivnější a nedojde k náhlým větším ztrátám nebo škodám a dochází i ke zvýšení fyzické zdatnosti. Negativní poznatek byl v tom, že vybrané jednotky příliš nespolupracují s dalšími složkami IZS, většinou to jsou jen ostatní složky JSDHO na vybraném území okresu Prachatice. Jen první respondent se vyjádřil k tomu, že spolupracují se zdravotnickou záchrannou službou kraje, ale že je to náročné skrz čas této složky, neboť může být povolána k případu a jejich spolupráce se neuskuteční. Tato jednotka se zdravotnickou službou spolupracuje více, proto, že se vyskytuje i při dopravních nehodách a tak, je potřeba provádět první pomoc i s prostředky jako je AED neboli defibrilátor. Všichni respondenti se shodli na tom, že témata na odbornou přípravu mají lehce k dispozici a že témata, která vydává generální ředitelství HZS, využívají pro provádění jejich přípravy. Opět první respondent se zmínil o tom, že do témat pravidelné přípravy zahrnují ještě vlastní témata, která jim připadají zajímavá a je potřeba je probrat. To je jejich smysl pro zodpovědnost, jak se první respondent vyjádřil. Ovšem, odborná příprava by neměla probíhat jen na stanicích jednotky PO, ale měla by se uskutečňovat také mimo stanici, kde se procvičí prostředky, které má jednotka k dispozici. Toto potvrdili všichni respondenti. Z čehož vyplývá, že mají velkou výhodu, neboť prověřování prostředků, které jednotky využívají je velmi důležité, aby byly schopny akceschopnosti. Na otázku, jaký je rozdíl v pravidelné odborné přípravě pro velitele a jiného člena, všichni respondenti potvrdili, že velitelé chodí na přípravu k HZS kraje. Pozitivum v provádění pravidelné přípravy s HZS kraje pro velitele a strojníky je v tom, že mají velitelé dobrovolných hasičů

možnost poučení se v nových informacích, a také se mohou seznámit se situacemi, se kterými se ještě nesetkali.

Na otázky k získání a prodlužování odborné způsobilosti respondenti potvrdili získané informace, které autorka zmiňuje v teoretické části, tedy že se jich účastní velitelé a strojníci v určitém časovém rozsahu a podle vyhlášky Ministerstva vnitra 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany o organizaci a činnosti JPO. Zajímavý poznatek, o kterém se zmínil první a druhý respondent byl, že během pandemie koronaviru museli absolvovat velitelé průběžné školení, kterého se za normálních okolností účastní buď každoročně, nebo třikrát do pěti let, a to v časovém rozsahu osmi hodin, formou e-learningu, který trval mnohem déle a museli se proškolit tak, jako by se ucházeli znovu o odbornou způsobilost, jako nový hasič nebo jako kdyby dělali test po pěti letech. Tento způsob náhrady byl určitě dobrým nápadem, ale možná to mělo být lépe propracované, aby ne všichni museli projít celým školením, ale jen tou částí, kterou by měli absolvovat, jako za normální situace. Výhodou, tohoto e-learningového přezkoušení je, i když šlo o náročnější časový rozsah, že nedocházelo k zanedbání přípravy jednotek v koronavirové době, jako to bylo například v jiných odvětvích, kdy se přednášky nebo školení rušila a trvalo i půl roku, někde až rok, než se nějakým způsobem našla kompetence za prezenční formu. Na otázku, co jsou specializační kurzy a co si pod tím představit, se respondenti shodovali, že to jsou kurzy, které mají různá časová rozhraní. Ani ne zajímavost, ale zjištění bylo, že každá jednotka se zaměřuje na jiné specializační kurzy, ale nejčastější to jsou nositele dýchací techniky a obsluha motorové pily. Je to proto, že jednotky se zde nejčastěji setkávají se silným větrem nebo požáry, kdy je potřeba používat tyto prostředky. Výhodou v provádění těchto kurzů je, že se členové jednotky především připravují na reálné situace, které je mohou potkat během reálného zásahu. Podle odpovědí prvního a druhého respondenta dochází ke školení na motorové pily u vybrané jednotky, kam přijíždí pověřená osoba z HZS, která je školí. Veliká výhoda je v tom, že se velký počet osob, které jsou proškoleny, nemusí dostavit na HZS, ale pověřená osoba přijede za nimi, a tak může být proškolen více lidí najednou. Poslední okruh s názory velitelů ohledně odborné přípravy, povinností, a jaké zažili nejzajímavější školení. se lišily, neboť každý člověk má jiné zkušenosti a každému se může líbit něco jiného. Druhý a třetí respondent se shodli na tom, že nejzajímavější školení pro ně bylo v zakouřené místnosti. Touto zkouškou by měli projít všichni hasiči, neboť je to zážitek a zkušenost, která přibližuje situaci na reálném místě zásahu.

Další část byla zaměřena na zásahovou činnost jednotek. Na otázku, jak je realizovaná zásahová činnost, první a druhý respondent odpověděli, že podle bojového řádu. Bojový řád je nedílnou součástí jednotek pro správné vedení zásahu, ať už se jedná o požáry, dopravní nehody, práce ve výškách, na vodní hladině nebo jde o záchranu osob před silným umrznutím nebo odstraňování vosích hnízd. Na toto a mnoho dalších situací je bojový řád připravuje. Lze podotknout, že tento řád, je velmi důležitý, aby se jednotky připravily na situace, které je mohou při zásahu potkat. Je dobře propracovaný a naleznou se v něm i nezvyklé situace, které by mohly nastat během zásahu. To že se respondenti setkali za své působení v jednotce s planými poplachu, není nic neobvyklého, ale s mnoha planými poplachu, už delší dobu nepřišly do kontaktu. Snaží se tomu zabránit, tím, že se více dotazují na okolnosti a také se více apeluje na obyvatelstvo, aby ohlašovalo pálení porostu v jejich blízkosti. Tím se zamezí planému poplachu od jiných osob, které by se domnívaly, že je na místě požár. Na otázku, zda vyjíždějí ke všem zásahům se, lišily odpovědi. Druhý a třetí respondent odpověděli, že nevyjíždí ke všem zásahům, hlavně pokud jde o dopravní nehody, neboť jejich jednotka nemá předurčení k tomu, aby mohla zasahovat u dopravních nehod. Důvodem je nedostatek členů v jednotce a finančních prostředků, se kterými zřizovatel disponuje. Druhý respondent dokonce odpověděl, že se k požárům dostávají autem z roku 1967, které občas znemožňuje včasný dojezd na místo zásahu. Toto je velká nevýhoda, jednotky by měly být více podporovány ze strany zřizovatele a případně lépe využít dotace na vylepšení techniky. Že tyto jednotky nemohou vyjíždět k dopravním nehodám, je sice nevýhoda, ale na našem území se jich nevyskytuje tolik, aby to jednotky, které jsou k tomu přeurčeny nebyly schopné pokrýt. A zda se někdy stalo, že nemohly jednotky vyjet skrz nedostatek členů, odpověděl druhý respondent, že se to někdy stane, že nemají dostatek členů pro výjezd. Neboť všichni členové jsou pracující osoby, které do práce dojíždějí, a tak se stává, že během dne nejsou akceschopní. Tyto situace nastávají opravdu zřídka. Pokud se tedy stane, že jednotka nemůže vyjet, nahradí ji jiné jednotky, které vyjíždějí ke všem zásahům, neboť mají členy na základně. Na otázku, zda jsou vždy veliteli zásahu, se shodovali odpovědi i podle zákona, že většinou jsou veliteli, pokud přijedou na místo zásahu jako první nebo že místo zásahu přebírají velitelé s právem přednostního velení. Stávají se případy, kdy jsou neshody mezi ostatními veliteli ohledně vedení zásahu. Pokud je na místě velitel zásahu a vede místo zásahu dobře, nejsou žádné komplikace, měl by velitel s právem přednostního velení nechat velitele, který doposud velel, a být mu při ruce, pokud by byla potřeba.

S tímto názorem se shoduje odpověď prvního respondenta, který se k tomu vyjádřil tak, že pokud přijedou na místo, kde už vede jiný velitel zásahu, nechají ho velet.

Na otázku, s jakým nejnebezpečnějším zásahem se za poslední tři roky setkali, odpověděli, že to byl výbuch bytového domu v Lenoře. S takovýmto zásahem se ještě nikdo z dobrovolných jednotek vybraného území nesetkal. S určitostí lze říci, že i když tvrdili, že na tuto činnost nebyly jednotky zcela připravené, zvládly situaci výborně, zachránily osoby, které propadaly panice a zabezpečily místo zásahu tak, aby nedocházelo k větším škodám. Pro tyto jednotky to byla velice náročná činnost, jak z psychické, tak fyzické stránky, kdy zásah trval 36 hodin.

Závěr

V bakalářské práci bylo zpracované téma na jednotky požární ochrany. V teoretické části práce se autorka zmiňovala o Hasičském záchranném sboru a integrovaném záchranném systému ČR, jednotkách požární ochrany, druzích jednotek požární ochrany a jejich kategoriích. Dále bylo popsáno operační řízení, které je nedílnou součástí jednotek sboru dobrovolných hasičů, které provádějí zásah. Dále byla popsána odborná příprava členů a velitelů jednotek sboru dobrovolných hasičů obce. Hlavním cílem bakalářské práce bylo zjištění, jak je realizovaná odborná příprava a zásahová činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů obce na vybraném území okresu Prachatice.

Výzkum pro bakalářskou práci probíhal na stanicích u vybraných jednotkách sboru dobrovolných hasičů s veliteli, kteří provádí odbornou přípravu pro své členy v jednotce a sami se účastní odborné přípravy u HZS. Výzkum byl uskutečněn pomocí kvalitativního výzkumu formou řízeného strukturovaného rozhovoru. Rozhovory byly přepsány a následně vyhodnoceny. Vyhodnocovaly se odpovědi a porovnávaly se, jak s teoretickou částí této práce, tak s odpověďmi ostatních respondentů.

Na základě odpovědí, které respondenti uvedli na odbornou přípravu, je její příprava a provádění na dobré úrovni. Velitelé těchto jednotek jsou velmi dobře seznámeni s tím, jak mají provádět odbornou přípravu, a dokonce ji někteří provádějí i nad minimální limity, které určuje vyhláška. Příprava na zásahovou činnost je v jednotkách také na dobré úrovni, neboť dochází i k okrskovým cvičením, která simulují určité situace, se kterými by se hasiči mohli setkat i na reálném místě zásahu, a dochází ke koordinaci těchto jednotek na místě. Provádění zásahů, které jsou pro jednotky velice náročnou činností, co se psychiky a fyzické náročnosti týká, se snaží zvládnout podle jejich nejlepších možností, vycházejí z bojového řádu a dále i ze svých předchozích zkušeností. Jak se ukázalo při zásahu bytového domu v Lenoře v roce 2019, kdy se sešla většina jednotek, jednotky měly mezi sebou dobrou koordinaci, a i když pro ně tento případ byl zcela nový, zvládly to, jak nejlépe mohly. Jejich příprava na zásahy a provádění zásahu je tedy na dobré úrovni. Bohužel, některé jednotky nemají nejmodernější vybavení a někdy je i zastaralé, a tak se výkon jejich činnosti ztěžuje, ale svoji činnost se i tak snaží zvládnout. Jednotky sboru dobrovolných hasičů patří do bezpečnostních složek České republiky a jsou potřebné pro naše území, kdy se na ně spoléháme s ochranou naší bezpečnosti. Dále doplňují činnost hasičů z povolání, kteří se někdy nemohou dostat na místo zásahu rychleji než ti dobrovolní.

Hlavní cíl práce byl naplněn metodami řízeného strukturovaného rozhovoru, komparací a rešerší. Práce poukazuje na to, že jednotky sboru dobrovolných hasičů jsou dobře připraveny na jejich činnost, která je velmi důležitá a jsou schopny a připraveny účinně zasahovat u MU.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BENEKE, N. *Das Feuerwehr – Lehrbuch, Grundlagen-Technik-Einsatz*. 7. Auflage. Verlage W. Kohlhammer, 2021. 1104 s. ISBN: 978-3-17-040620-9.
2. HANUŠKA, Z. *Řád výkonu služby v jednotkách požární ochrany: [sbírka interních aktů řízení generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky]*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. 245 s. ISBN 978-80-7385-069-2.
3. HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M., a SKALSKÁ K. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: Modul I*. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 55 s. ISBN: 978-80-86640-59-4.
4. HANUŠKA, Z., *Organizace jednotek požární ochrany*. 2. aktualiz. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. 116 s. ISBN 978-80-7385-035-7.
5. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. s. 408. ISBN 978-80-7367-485-4.
6. KAVAN, Š. *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015, 129 s. ISBN 978-80-87472-92-7.
7. KAVAN, Š., DOSTÁL, J. a kol. *Dobrovolnictví a nestátní neziskové organizace při mimořádných událostech v podmínkách Jihočeského kraje*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2012. 21 s. ISBN 978-80-87472-41-5.
8. KOLEKTIV AUTORŮ. *Modul – G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Požární ochrana. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. 46 stran. ISBN 978-80-7616-071-2.
9. KOLEKTIV. *Bojový řád jednotek požární ochrany II*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, z. s. 2017. 713 s. ISBN 978-80-7385-197-2.
10. KROUPA, M. *Integrovaný záchranný systém*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Armex Publishing, 2006. 119 s. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-35-7.

11. LINHART, P. *Některé otázky ochrany společnosti*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2005. 95 s. ISBN 80-86640-43-4.
12. LUKÁŠ, Luděk. *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. Vydání první. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2011. 182 s. Edice SPBI Spektrum, 76. ISBN 978-80-7385-105-7.
13. RICHTER, Rostislav. *Slovník pojmů krizového řízení*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018. 153 s. ISBN 978-80-87544-91-4.
14. SMETANA, M. a KRATOCHVÍLOVÁ, D. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Vydání první Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.
15. SZASZO, Z., ŠUBRT, V. a ČERNÝ, J. *Komentovaný zákon o požární ochraně a předpisy související, část II*. Praha: Codex, 1996. 179 s. ISBN 80-85963-15-9.
16. ŠENOVSKÝ, M., HANUŠKA, Z. *Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém*. 3. přeprac. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. 41 s. ISBN 80-86634-03-5.
17. ŠILHÁNEK, B. a DVOŘÁK, J. *Stručná historie ochrany obyvatelstva v našich podmínkách*. 1.vyd. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003. 176 s. ISBN: 80-86640-12-4.
18. VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21.století*. Univerzita Karlova v Praze. Praha 2014. 189 s. ISBN - 978-80-246-2477-8.
19. ZEMAN, M. a MIKA, Otakar J. *Integrovaný záchranný systém*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická, 2007. 51 s. ISBN: 978-80-214-3448-6.
20. ZPĚVÁK, A. *Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 143 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-199-8.
21. ŘÍHA, M. *živelní pohromy*. 2.vyd. Praha: Armex Publishing, 2011. 128 s. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-86795-97-3.

Elektronické zdroje

1. ABC.cz: *Slovník cizích slov* [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné na WWW:<<https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/reserse>>.
2. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Odborná příprava a odborná způsobilost členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků. Úplné znění*, 2006. DocPlayer.cz ©2022 [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW:<<https://docplayer.cz/3737362-Odborna-priprava-a-odborna-zpusobilost-clenu-jednotek-sdh-obci-a-jednotek-sdh-podniku-uplne-zneni.html>>.
3. Jednotky požární ochrany. Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. © 2021 [cit.2021-10-05]. Dostupné na WWW:<<https://www.hzscr.cz/clanek/menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po.aspx>>.
4. Jednotky požární ochrany: systém jednotek požární ochrany. Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. © 2021 [cit. 2021-12-01]. Dostupné na WWW:<<https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.
5. KOUBOVÁ, L. *Odborná příprava členů jednotek sboru dobrovolných hasičů na území hl. m. Prahy* [online]. Praha, 2018,59 s. [cit. 2022-01-31]. Dostupné na WWW: <<https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/79736/FBMI-BP-2018-Koubova-Lenka-prace.pdf?sequence=-1&isAllowed=y>>. Bakalářská práce. České učení technické v Praze, Fakulta biomedicínského inženýrství, por. Ing. Štěpán Pošík
6. MARTÍNEK, B. a LINHART, P., a kol. *Ochrana obyvatelstva, Modul E*. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, 2006, 129 s. Dostupné na WWW:<<https://www.hzscr.cz/clanek/moduly-studijni-texty-k-problematice-bezpecnosti-zpracovane-dle-koncepce-z-roku-2004.aspx>>.
7. Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. *Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, Praha 2014*. [online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné na WWW:<<https://www.hzscr.cz/jednotky-pozarni-ochrany-ke-stazeni.aspx>>.
8. MRÁZ, O. *Odborná způsobilost členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí na území okresu České Budějovice*. [online]. České Budějovice, 2021, 114s. [cit. 2022-02-12].Dostupné na WWW:<<https://theses.cz/id/xz39uv/?isslret=o%3B;zpet=%2Fvyhledavani%2F>>

- %3Fsearch%3DMR%C3%81Z,%20O.%20Odborn%C3%A1%20zp%C5%AFso
bilost%20%C4%8Dlen%C5%AF%20jednotek%20sbor%C5%AF%20dobrovoln
%C3%BDch%20hasi%C4%8D%C5%AF%20obc%C3%AD%20na%20%C3%
BAzem%C3%AD%20okresu%20%C4%8Cesk%C3%A9%20Bud%C4%9Bjovi
ce%26start%3D1.>. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých
Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.
9. NEPOVÍM. Odborná způsobilost členů – osnovy kurzů. *Hasiči vzdělávání – vzdělávací portál jednotek požární ochrany*. 2.11.2014. [online]. © 2013-2022 [cit. 2022-02-13]. Dostupné na WWW:<<https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/odborna-zpusobilost-clenu-osnovy-kurzu>>.
  10. NEPOVÍM. Specializační kurzy – osnovy kurzů. *Hasiči vzdělávání – vzdělávací portál jednotek požární ochrany*. 02.11.2014. [online]. © 2013-2022 [cit. 2022-02-13]. Dostupné na WWW:<<https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/specializacni-kurzy-osnovy-kurzu>>.
  11. NEPOVÍM. Základní – pravidelná odborná příprava členů. *Hasiči vzdělávání: vzdělávací portál jednotek požární ochrany*, 11.11.2016 [online]. © 2013–2022 [cit. 2022-01-07]. Dostupné na WWW:<<https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/zakladni-pravidelna-odborna-priprava-clenu-0>>.
  12. NEŠPOR, R., Z. *Komparace*. Sociologická encyklopedie, sociologický ústav AV ČR 2017 [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné na WWW:<<https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Komparace>>.
  13. Odborná příprava v JPO. Hasičský záchranný sbor České republiky – Plzeňský kraj. *Jednotky požární ochrany – odborná příprava – HZS ČR* [online] © 2021 [cit. 2022-01-07]. dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/odborna-priprava-v-jpo.aspx>>.
  14. Organizování prověřovacích a taktických cvičení u dobrovolných jednotek požární ochrany. *Požáry.cz ohnisko žhavých zpráv-vzdělávání*, 04.05.2016. [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://www.pozary.cz/clanek/134977-organizovani-proverovacich-a-taktickyh-cviceni-u-dobrovolnych-jednotek-pozarni-ochrany/>>.
  15. Požární ochrana a krizové řízení. epravo.cz [online]. *epravo.cz- Sbíрка zákonů, judikatura, právo*, 31.1.2001 [cit.2021-10-10]. Dostupné na WWW: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/pozarni-ochrana-a-krizove-rizeni-838.html>>.
  16. SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 53. *Pokyn*

generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 19.12.2013, k odborné způsobilosti zaměstnanců zařazených na vybraných funkcích v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků a členů vykonávajících službu v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků jako svoje zaměstnání v pracovním poměru. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW:<<https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>>.

17. SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 3. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 27. 1. 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniku.* Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW:<<https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urcenyh-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>>.
18. SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 4. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 9.2.2021, základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR.* Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-01-08]. Dostupné na WWW:<<https://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-zamereni-odborne-pripravy.aspx>>.
19. SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 41. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 30.11.2017, kterým se vydává Bojový řád jednotek požární ochrany.* Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2022-02-01]. Dostupné na WWW:<<https://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>>.
20. SBÍRKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY: 25. *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 8.6.2009, kterým se stanoví Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniku, SDH obcí a SDH podniků.* Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2021 [cit. 2021-

11-05]. Dostupné na WWW: <<https://www.hzscr.cz/clanek/rad-vykonu-sluzby-v-jpo-rad-vykonu-sluzby.aspx>>.

21. Vojské hasičské jednotky, část první. *Požáry.cz ohnisko žhavých zpráv*, 17.03.2012[online]. 2012 [cit. 2021-10-28]. Dostupné na WWW: <<https://www.pozary.cz/clanek/52670-vojske-hasicske-jednotky-cast-prvni/>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 133 České národní rady ze dne 17.12.1985 o požární ochraně. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1985, částka 34, aktualizované znění 01.01.2022-30.6.2023. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů České republiky* [online]. © 2010-2022 [cit.2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#cast5>>.
2. ČESKO. Zákon č. 239 ze dne 28.6.2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3474. [online]. [cit.2022-02-11]. Dostupné na WWW:<<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.
3. ČESKO. Vyhláška č. 247 ministerstva vnitra ze dne 22.6.2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 95, s. 5501. [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné na WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>>. ISSN 1211-1244.

Ostatní zdroje

- Rozhovory s veliteli jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí

Seznam zkratek

AS – Automobilová stříkačka

CAS – Cisternová automobilová stříkačka

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

FO – Fyzická osoba

GŘ HZS – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

HZS – Hasičský záchranný sbor

IZS – Integrovaný záchranný systém

JPO – Jednotky požární ochrany

KOPIS – Operační a informační středisko kraje

MU – Mimořádná událost

MV – Ministerstvo vnitra

NDT – Nositel dýchací techniky

OPIS – Operační a informační středisko

PFO – Právnícká fyzická osoba

PO – Právnícká osoba

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

VHJ – Vojenská hasičská jednotka

Seznam tabulek

Tab. 1: Kategorie jednotek PO v návaznosti na operační hodnotu	22
Tab. 2: Základní tabulka plošného pokrytí jednotkami požární ochrany.....	24
Tab. 3: Základní početní stav v jednotce SDH obce	31

Přílohy

Příloha I – jmenovací dekret

Příloha II – obsah základní odborné přípravy

Příloha III – osvědčení o odborné způsobilosti

Příloha IV – informovaný souhlas

Příloha V – rozhovor

Příloha I – jmenovací dekret

Jmenovací dekret velitele

Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce _____

Obec _____

starosta obce _____

s účinností od _____ na dobu neurčitou

JMENUJE

na základě § 68, odst. 1, zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, po vyjádření Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje k způsobilosti vykonávat funkci velitele,

velitelem Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce _____

pana / paní _____

narozen (a)

trvalé bydliště

Při plnění výkonu funkce velitele Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce xxxxxxx (dále jen „jednotka“) se velitel jednotky řídí ustanoveními zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a souvisejícími předpisy. Velitel jednotky zodpovídá za činnost jednotky starostovi obce a ve spolupráci se starostou obce zabezpečuje akceschopnost jednotky a odbornou přípravu členů jednotky.

V _____

dne _____

_____

_____

velitel jednotky

starosta obce (*města*)

razítko

Příloha II –Obsah základní odborné přípravy člena dobrovolné jednotky PO

a) Organizace požární ochrany

- organizace požární ochrany a organizace a úkoly jednotek PO v ČR, principy plošného pokrytí jednotkami PO, předurčenost jednotek PO,
- integrovaný záchranný systém a jeho složky,
- vnitřní organizace konkrétní jednotky SDH obce nebo jednotky SDH podniku,
- orientace v zásahovém obvodu jednotky SDH obce nebo SDH podniku,
- komunikace v jednotce PO,
- úkoly člena dobrovolné jednotky ve vztahu k prostředkům speciálních služeb,
- povinnosti a úkoly hasiče v jednotce PO a na místě zásahu.

b) Ochrana zdraví a života hasiče

- ochranné prostředky hasiče, ochranné vlastnosti a funkce, ošetřování OOPP,
- principy ochrany zdraví na místě zásahu, nebezpečí na místě zásahu,
- nastupování do vozidla při výjezdu jednotky PO, jízda k zásahu,
- vystupování z vozidla,
- způsob označování hlavních uzávěrů a vypínačů energií,
- rozpoznání přítomnosti nebezpečné látky
  - o způsob označování prostor s tlakovými nádobami, RA-látkami, míst, kde hrozí nebezpečí úrazu elektrickým proudem, barevné značení tlakových lahví,
  - o způsob označování přepravních prostředků přepravujících nebezpečné látky.

c) První pomoc

- transport osob,
- základní životní funkce a jejich význam,
- fyziologie dýchání, účinky zplodin hoření na organismus,
- první pomoc při selhání základních životních funkcí,
- první pomoc při zevním krvácení, šoku, intoxikaci, popálení, poleptání, zlomeninách, poškození zraku, termickém šoku, symptomy poranění páteře,
- znalost věcných prostředků pro poskytování první pomoci u dobrovolné jednotky.

d) Požární prevence

- hodnocení materiálů a konstrukcí staveb z hlediska reakce na oheň (hořlavosti),
- požární úsek, požárně dělící konstrukce, požární uzávěry otvorů,
- únikové a zásahové cesty, evakuační a požární výtah,
- požárně bezpečnostní zařízení (EPS, SHZ, ZOTK),
- odstupová vzdálenost, požárně nebezpečný prostor,
- zařízení pro zásobování požární vodou,
- základní povinnosti fyzických osob na úseku požární ochrany,
- zásady ochrany stop a důkazů pro zjištění příčiny vzniku požáru.

e) Požární taktika

- hoření, rozvoj požáru, přerušení hoření, ohnisko požáru, cesty šíření požáru,
- zplodiny hoření, účinky kouře, odvětrání objektu,
- hasební látky, aplikace hasební látky,
- organizace řízení zásahu,
- průzkum, pohyb v neznámém prostředí,
- záchrana osob, metody a způsoby vyhledávání a záchrany osob,
- záchrana zvířat, manipulace se zvířaty, metody a způsoby vyhledávání a záchrany zvířat,
- záchranné práce na vodě.

f) Technický výcvik, do kterého se doporučuje zahrnout informace o technických prostředcích

- uzly, vázání náradí,
- jištění, polohování, sebezáchrana slaněním,
- přívodní hadicové vedení a čerpání vody,
- dopravní a útočné hadicové vedení,
- použití přenosných žebříků.

Zdroj (MV – GŘ HZS, 2014, pokyn 3)

Příloha III – osvědčení o odborné způsobilosti

<u>Hasičský záchranný sbor .....</u>	
Číslo osvědčení: ...../.....	
OSVĚDČENÍ o odborné způsobilosti velitele/strojníka ⁺ jednotky sboru dobrovolných hasičů obce/podniku ^{+/}	
Jméno, příjmení:	
Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce/podniku ^{+/} :	
Osvědčení opravňuje k výkonu funkce velitel/strojník ⁺ jednotky sboru dobrovolných hasičů obce/podniku ⁺ . Držitel osvědčení splňuje podmínku odborné způsobilosti stanovenou § 72 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.	
Platnost osvědčení je pět let ode dne vystavení nebo jeho prodloužení.	
V.....dne	
 Razítko HZS kraje	
..... ředitel HZS kraje	..... předseda zkušební komise

Zdroj (vyhláška 247/2001 Sb.)

Příloha IV – informovaný souhlas

Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru pro bakalářskou práci

Činnost jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí ve vybraném území okresu Prachatice.

Cílem bakalářské práce je zjištění, jak je realizovaná odborná příprava a zásahová činnost u jednotek sboru dobrovolných hasičů obce ve vybraném území okresu Prachatice.

Rozhovor je anonymní, což znamená, že nikde nebude uvedeno mé jméno. Moje účast na rozhovoru je zcela dobrovolná a kdykoliv během rozhovoru můžu odmítnout odpovědět na otázky, na které nechci odpovědět. Jsem si vědom a souhlasím, že rozhovor bude zaznamenán a přepsán do písemné formy. Přepis rozhovoru bude důvěrný a v bakalářské práci, ani v dalších výstupech z tohoto výzkumu, nebudou uvedeny údaje, podle kterých by bylo možné mě identifikovat.

Zvukové záznamy budou ihned po kompletaci studie vymazány.

Podpis: .....

Dne: .....

Příloha V – rozhovor

1. Jak dlouho jste u jednotek SDH?
2. Jak dlouho jste velitelem?
3. Kolik členů má vaše jednotka?
4. Jak je realizovaná odborná příprava a podle jakého předpisu?
5. Dělí se odborná příprava?
6. Co musí absolvovat nový člen předtím, než může samostatně vykonávat úkoly při zdolávání požárů?
7. Co obnáší základná odborná příprava?
8. Pokud vaše jednotka pracuje s dýchací technikou, musí členové absolvovat širší základní odbornou přípravu?
9. Kde může probíhat základní odborná příprava? A vykonáváte ji ve spolupráci s jinými JSDHO?
10. Pravidelná odborná příprava je další částí, kdo se této přípravy účastní a co si pod tím můžu představit?
11. Spolupracujete s dalšími jednotkami nebo složkami při pravidelné odborné přípravě?
12. Pravidelná odborná příprava by měla obsahovat takové základní části, mohl byste mi o nich něco říci?
13. Jaká témata se nejvíc řeší při pravidelné odborné přípravě a máte nějaké materiály?
14. Kdo organizuje pravidelnou odbornou přípravu pro velitele a strojníky?
15. Jaký je rozdíl pravidelné odborné přípravy pro velitele a jiného člena jednotky?
16. Odborná příprava k získání nebo prodloužení odborné způsobilosti, co to znamená, jak to probíhá v praxi?
17. Co by se stalo, kdybyste se těchto příprav neúčastnil po stanovenou dobu?
18. Na jak dlouho Vám vystavují osvědčení o odborné způsobilosti a je prodlužováno?
19. Specializační kurzy, co si pod tím mohu představit a jaké kurzy to jsou?
20. Jakých kurzů se vaše jednotka zúčastní a kdo tuto činnost provádí ve vaší jednotce?
21. Provádíte i praktický výcvik s pilou nebo vyprošťovací technikou ve vaší jednotce nebo to provádí jen na specializačních kurzech?
22. Myslíte si, že je odborná příprava dostačující?

23. Není na Vás jako na velitele kladeno mnoho povinností?
24. Jaký byl pro Vás nejzajímavější praktický výcvik nebo školení?

Zásahová činnost

1. Jak je realizovaná zásahová činnost?
2. Jakým aktem zásahová činnost začíná?
3. Setkal jste se někdy s planými poplachy?
4. Vyjíždíte ke všem zásahům? Pokud ne, proč je tomu tak?
5. K jakým událostem vás nejvíce povolávají?
6. Povolávají vás i k dopravním nehodám? Pokud ne, mohl byste říct, z jakých důvodů nejste?
7. Pokud nemůžete vyjet, informujete někoho?
8. Vyjíždíte vždy přesně podle stanovených časů?
9. Je vždy čas odjezdu ze základny a čas dojezdu na místo podle stanovených časů? Pokud ne, jaký je pravděpodobný problém?
10. Můžete vyjíždět i mimo své místní působení? Pokud ano, proč je tomu tak?
11. V jakém počtu členů, můžete vyjíždět k zásahu?
12. Stalo se někdy, že jste nemohli vyjet skrz nedostatek členů? Pokud ano, jaká byla příčina?
13. Jaké úkoly máte jako velitel na místě zásahu?
14. Jste vždy velitelem zásahu, i když spolupracujete s jinými jednotkami SDHO? Jestli ne, můžete vysvětlit proč?
15. Jste vždy velitelem zásahu, i když jsou na místě jiné složky jako PČR nebo ZZS. Pokud ne, můžete objasnit, proč nejste?
16. Jak probíhá zásahová činnost na místě zásahu?
17. Při zásahu rozdáváte úkoly, jaké to jsou?
18. Máte dostatečnou techniku pro vykonání zásahu?
19. Považujete činnost JSDHO za důležitou? Pokud ano, zdůvodněte, prosím.
20. S jakými nejnebezpečnějším zásahem jste se za poslední 3 roky setkal?
21. Myslíte si, že jste na tuto nebezpečnou situaci byli po všech stránkách dobře připraveni?
22. Účastnili jste se zásahu bytového domu v Lenoře v roce 2019? Pokud ne, proč tomu tak bylo? A setkali jste se někdy s nějakým podobným případem?
23. Byla to pro vaši jednotku náročná činnost?